

VI. évfolyam.

1896.

3. X. szám.

AZ ÁLLATOK ÖRE.

Ő CS. ÉS KIR. FENSÉGE JÓZSEF FŐHERCEG VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ORSZÁGOS ÁLLATVÉDELMI EGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

SZERKESZTI:

DR. SZALKAY GYULA

AZ EGYESÜLET IGAZGATÓ-TITKÁRA

ÁLLAMI FŐREÁLTANODAI RENDES TANÁR, AZ AARAU, BÉCSI, BERNI,
BRÉMAI, DRESDAI, KRAKKÓI, MÜNCHENI, SCHLESWIGI ÉS TURINI ÁLLAT-
VÉDŐ-EGYESÜLETEK TISZTELETBELI TAGJA, AZ OSZTRÁK-MAGYAR TISZT-
VISELŐ-EGYESÜLET BUDAI SZÖVETKEZETÉNEK ELNÖKE, A MAGYAR
ORVOSOK ÉS TERMÉSZETVIZSGÁLÓK KÖZPONTI VÁLASZTMÁNYÁNAK TAGJA
ÉS PÉNZTÁROSA.

Egyesületi mondanivalók.

Hivatalos helyiség: **Budapest, IV. kerület, Kalap-utca 12., I. emelet, 4. ajtó.**

Hivatalos órák naponként délután 4—6-ig, a szünidőben: július és augusztus hónapokban pedig délelőtt 10—12-ig tartatnak, amikor a pénztáros felvilágosítást ad, feljelentéseket, tagsági nyilatkozatokat, tagdíjakat stb.-t elfogad.

Az igazgató-titkárral pedig szerdán és szombaton 4—6-ig lehet értekezni.

Három hónapon túl a tagdíjak az illetők költségére postamegbizással fognak beszedetni.

Kérjük azon tagtársainkat, kik tagsági díjukkal még hátralékban vannak, a tagsági díjat az egyesület hiv. helyiségébe minél előbb beküldeni.

Legfontosabb és legegésőbb szükség fiókegyesületek alakítása, kérve kérjük tagtársainkat, legyenek szívesek ismerőseik körében oda hatni, hogy a humanitásnak minden ágára, tehát az állatvédelemre is terjeszszék ki figyelmüket, hogy minél több fiók alakíttassék.

Alapszabályaink legfontosabb pontjait ime ide iktatjuk:

Kivonat az „Országos Állatvédő Egyesület“ alapszabályaiból.

Célja:

2. §. a) Az állatokat mindenféle kínzás és zaklatás ellen, a fennálló törvények keretén belül mozgó eszközökkel megvédelmezni: ide értvén a madarak elfogása és fészkeiknek kirablása ellen való megvédelmezését is;

b) oda törekedni, hogy az országban minél nagyobb számmal létesüljenek ehhez hasonló célú egyesületek.

4. §. Az egyesület nem a hatóság ellenében, hanem annak támogatására van hivatva. Ennélfogva mindent megtesz arra nézve, hogy jogi személy jellegével felruházva közhasznú, és úgy erkölcsileg, mint gazdasági tekintetben fontos működését minél hathatóbbá tehesse.

Eszközök:

5. §. a) Jóindulatu felvilágosító közbelépés által, szükség esetén a hatóság közbenjöttével az állatok zaklatásának és kínzásának megakadályozása;

b) jó példával előljárva az oktatólag és felvilágosítólag való hatás;

c) az okszerű állatvédelmek irodalmi úton való terjesztése, kivált az iskolára és serdülő ifjuságra való tekintettel is;

d) előadások segítségével, melyeket az egyesület úgy a főváros egyes kerületeiben, valamint az ország különböző helyein a létező előítéletek eloszlatása és fiókegyesületek létesítése céljából kiválóbb szakférfiak által tartat;

AZ ÁLLATOK ÖRÉ

Megjelenik
január, ápril,
július
és október 1-én.

Előfizetési ár
nem tagok részére
2 frt az egész évre.

Az egyesületi tagok
1 forintnyi tagdíj fejéber
kapják az

«**Állatok örét**»
és az
«**Állatvédők naptárát.**»
A többi kiadványokat
olesóbban.

Szerkeszti az
Országos Állatvédő Egyesület
megbízásából:

Dr. SZALKAY GYULA
igazgató-titkár.

Hivatalos helyiség:
IV., Kalap-utca 12. sz.

Szerkesztő lakása:
II., Fazekas-tér 8., I. em.

Egy-egy füzet ára
25 kr.

Azokért szólalunk fel, kik magukért nem tudnak beszélni.

Tudnivalók a XII. nemzetközi állatvédelmi kongresszusról.

Hivatalos helyiség: Budapest, IV., kalap-utca 12. I. em. Juliusban nyitva d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig. A kongresszus napjainban reggel 7-től este 7-ig.

A kongresszusnak résztvevői háromfélék:

1. Képviselők, 2. tagok, 3. vendégek.

1. **Képviselők** azok, kik valamely egyesület által megbízást kaptak erre. Minden egyesület csak öt képviselőt küldhet, így mi is csak öt képviselőt küldhetünk. A mi képviselőink az elnök, a három alelnök és az igazgató titkár. A képviselőknek szólási és szavazási joguk van.

A ki képviselő akar lenni fáradjon az irodába, a mennyiben a beküldött megbízó levelek nincsenek lefoglalva, más külföldi egyesületet képviselhet. Ez semmiféle kiadással nem jár.

A képviselők beiratási díjat nem fizetnek.

2. **Tagok.** A kongresszus tagja lehet az, ki az állatvédő egyesületnek tagja és más egyesületet nem képvisel. Beiratási díjat, 1 koronát fizet.

3. **Vendég.** Azon egyének, kik az állatvédő egyesületnek nem tagjai, de azért érdeklődéssel vannak az állatvédelem iránt, 1 forint beiratási díj lefizetése mellett, mint vendégek iratkozhatnak be.

A tagok és vendégek mindenben résztvehetnek és ugyanazon kedvezményben részesülnek mint a képviselők.

A kongresszus minden tagja résztvehet:

1. A svábhgyi kirándulásban, költség 70 kr.,

2. külön diszhajón a Margitszigeti és Konstantinápolyi kirándulásban 80 kr.,

3. a banketten, (sör, bor és pezsgóval) 3 forint.
4. 5 drb kiállítási bemeneti jegyet (á 20 kr.) kap.
E jegyek 10 napi érvényességgel bírnak, július 17-től—27-ig.
5. Mérsékelt áron jegyeket a körképhez és a többi látóvalókhöz.
6. Minden tag jelvényt, Budapestnek és a kiállításnak tervrajzát ingyen kapja.
7. A vidéki tagok és vendégek kedvezményes árban utazhatnak Budapestre és vissza és pedig az I. és II. osztályban közvetlen alacsonyabb osztályu menetjeggyel, III. osztályban pedig II. osztályu fél menetjeggyel.

A jegy 14 napi érvényességgel bír.

A vidéki tagoknak az utalványt az Allatok Órével el is küldöttük már

A kongresszusra vonatkozó értesítés.

Felkérjük t. tagjainkat, hogy a kongresszuson minél számszerűbben szíveskedjenek megjelenni, hogy az tagjaink tömeges részvételével minél jobban sikerüljön. Eddig már 52 egyesület jelentetve képviselőit, több mint 200 egyént, azonkívül kilátásunk van, hogy az egyesületek képviselőin kívül még szép számú külföldi vendégeink is lesznek.

Tisztelt tagjainkat újból felkérjük tehát, vegyenek részt minél számszerűbben, s értesítjük, hogy személyes jelentkezéseket a kongresszus napjáig, naponkint (ünnepek és vasárnap kivételével) délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig hivatalos helyiségünkben (IV. Kalap utca 12. I., emelet) elfogadjuk, hol a jelentkezőket mint kongresszusi tagokat, illetve vendégeket lajstromba vesszük.

Azonkívül értesítjük t. tagjainkat, hogy a 24 egyesületből álló rajna-westfáliai egyesületek szövetségét az kívánta tőlünk, hogy miután az ő nézetük szerint a vivisectio szükséges, azért is megvitató tárgyként a kongresszuson ne vegyük programmba. De miután ők eme kívánságukat későn jelentették be, de meg ez egyik legfontosabb programmpontja a kongresszusnak, kívánságukat nem teljesíthettük, mert ezt a többi külföldi egyesületek nem engedték a programmból levenni, sőt követelték annak fenntartását, a miért ők a kongresszuson leendő megjelenéstől visszaléptek. Ezzel sem elégedtek meg, hanem e visszalépésüket nyomtatásban szétküldték az összes egyesületeknek (1200-nak), azt akarván ezzel elérni, hogy ők se jöjjenek. Ezen azonban úgy megbotránkoztak különösen a vivisectio ellenes egyesületek, hogy most már csak dacból is, minél számosabb képviselőt igyekeznek Budapestre küldeni. Minden egyesület 5 szavazó képviselőt küldhet, de miután szegényebb egyesületek ennyit nem küldhetnek, e helyett tehát megbízó leveleket küldtek, hogy helybeli lelkes tagjaink által helyettesítsék magukat. Felkérjük tehát azon tagjainkat, kik külföldi egyesületeket hajlandók volna képviselni, mely semmi kiadással nem jár, a megbízás elfogadása végett nálunk mielőbb jelentkezni szíveskedjenek.

XII. NEMZETKÖZI ÁLLATVÉDŐ-KONGRESSZUS

BUDAPESTEN, IV., KALAP-UTOZA 12. SZÁM.

Körözüény a világ összes állatvédő-egyesületeihez.*)

T. CZ.

A XII. nemzetközi állatvédelmi-kongresszus alulirt bizottsága bátorkodik ezennel az előterjesztések, előadások és az ügyrendnek véglegesen megállapított részletes programját tisztelt tagjainknak és a testvéregyesületnek azon kérelemmel elküldeni, hogy az önök részéről elküldendő képviselők neveit velünk mielőbb közöljék, hogy mi a küldötteiknek hivatalos jegyzékét mielőbb összeállithassuk. Ha a nemzetközi kérdések közül a vándormadarak védelme, a miképeni szállítás kérdése, élve bonczolás, sajtó- és állatvédelem, ismét és ismét szóba jönnek, akkor ez csak azt bizonyítja, hogy ezek égető kérdések, hogy az eddig elért eredmény még mindig csekély, hogy ezen kérdések még mindig egy oly oldalról világíthatók meg, a mely még eddig érintetlenül maradt.

Tehát föl, ti barátai a világosságnak és a haladásnak, csoportosuljatok, segítsétek elő a néma teremtmények fájdalmának és szenvedésének meggátlását, segítsétek az emberiség nagy művén, mert különösen az állatvédelemnél nincsenek osztályok és fajok, mindenki jót művelhet, valláskülönbség nélkül, gazdag vagy szegény, nagy vagy kicsiny, katona vagy polgár, nemes vagy pór, minden férfi és nő hivatva van erre, kinek derült kedélye és nemes szíve van.

Magyarország ezeréves fennállását országos kiállítással, a millenniumi kiállítással ünnepli.

E millennium ünneplésére tartatik meg a XII. nemzetközi állatvédelmi kongresszus Magyarország szívében, Budapesten.

Gondoskodtunk tisztelt vendégeink elszállásolásáról.

A következő szállodák állanak rendelkezésünkre, ha a megrendelt lakás általunk július hó 1 ig bejelentetik:

	Szoba 1 ágygyal.	Szoba 2 ágygyal
Royal nagyszálloda, vill. vasut mentén	2.— frttól 8.— frtig.	3.— frttól 12.— frtig.
Metropol szálloda a lóvon.	3.— » 4.— »	5.— » 12.— »
Orient » » » » »	1.80 » 3.50 »	5.— » 5.50 »
Adria » » » » »	2.— » 3.— »	3.— » 5.— »
Páris » » » » »	1.70 » 3.— »	2.85 » 6.— »
London » » » » »	1.80 » 3.— »	3.25 » 8.— »
Európa » » » » »	4.— » 6.— »	6.— » 8.— »

Azonkívül Hegedüs A. fővárosi vállalkozó irodája (V. ker. József-tér 14. sz.) szállodaszertien berendezett lakásokat bocsájta a t. közönség rendelkezésére, közel a lóvonatu és villamos vasut-hoz, hol egy szoba egy ágygyal naponta 70 kr., az esetleg kívánt

*) Kiadatott 4 nyelven: magyar, francia, angol és német nyelven.

második ágy 50 kr. Ajánlatos azonban a süükséglendő lakásokat legalább 8—10 nappal előre bejelenteni, vagy a vállalkozó irodájában, vagy egyesületünknek, mely aztán a kívánt lakásokat idejére lefoglalja.

A közönség részére tömeg-lakásokról is gondoskodtak, hol személyenkint 32 krért tisztességes ágyat kapni; de itt egy-egy teremben 1—12 ágy van.

A fentebb említett 70 kros egy-egy ágyas szobákból azonban igen kevés van, úgy hogy azon esetben, ha egy ilyen nem volna üresen s egy vendég egy két ágyas szobát akarna igénybe venni, akkor a másik ágyért járó 50 krt is fizeti. Egyes családok részére elkülönített fülkés lakások személyenkint 50 krajczárért.

Az Országos Állatvédő Egyesület által a t. vidéki tagoknak vagy vendégeknek utalványok bocsájtatnak ki, melyekkel a MÁV. vonalán II. oszt. jeggyel az I. osztályon, III. oszt. jeggyel a II. osztályon és fél II. osztályuval a III. osztályon utazhatnak. A jegyek az utazás megkezdésétől 14 napig érvényesek. Ezen kedvezményes utalványokat a jelen számban megküldjük t. vidéki tagjainknak, kérve, hogy a süükséges nevet önmaguk írják oda.

A déli vasuton menettérti jegyek válthatók, ami 50% árendménynek felel meg.

Belépő-jegyeket a kiállításra 5—5 jegyet tartalmazó füzetekben 5 korona helyett 2 koronáért bocsájtunk t. tagjaink rendelkezésére július 17—27-ig tartandó érvényességgel. E kedvezményeket a belépni akaró tagoknak is nyújtjuk, ha egyesületünkbe beiratkoznak s az évi 1 frt tagdíjat befizetik.

A kongresszus ideje alatt tartandó ünnepélyek és kirándulásokról külön programmot fogunk kiadni. Délutánonkint kirándulások rendeztetnek s Budapest látnivalóit is bemutatjuk.

A vidékről kongresszusunkra jövő tagjainkat tisztelettel megkérjük, jöjjenek mentül számosabban, hogy a külföld, mondhatnók az egész világ láthassa, mily imponzánsan tüntet a magyar e magasztos eszme mellett; hadd vigyenek jó hirt széjjel a külföldi egyesületek képviselői, kik igen szép számmal jelentkeztek és pedig: Bécs, Páris, London (ez utóbbi 4 egyesülettel), München, Berlin, Stockholm, Chrisiánia, Aurora (Amerika), New-York s még számos más egyesület.

T. vidéki tagjainkat s vendégeinket kérjük esetleges felvilágosításért egyesületünkhöz fordulni, mely azt készséggel teljesíti.

Teljes tisztelettel

Budapest, 1896. május hóban.

Országos Állatvédő Egyesület

IV. ker. Kalap-utca 12. sz.

Dr. Szalkay Gyula
tanár, igazgató.

Dr. Verédy Károly
kír. tan., tanfelügyelő, elnök.

XII. NEMZETKÖZI ÁLLATVÉDELMI-KONGRESSZUS

BUDAPESTEN.

A kongresszus folyó évi július hó 18., 19., 20. és 21-én a *kiállás területén*, az ünnepélyek csarnokában tartatik meg.

N A P I R E N D.

Szombat, 1896. július 18-án este 7 óraker.

1. Fogadása és üdvözlése az addig megérkezett vendégeknek.
2. A kongresszusi iroda választása: 1 elnök, 5 alelnök és 5 jegyző.

Vasárnap, 1896. július 19-én d. e. 9 óraker.

1. A kongresszus megnyitása.
2. Üdvözlések.
3. Előadások.
  - I. Az állam és az állatvédelem:
    - a) A hivatásszerű és az állam által helyeselendő állatvédelemről. Sodermann A. kir. udvari törzsállatorvos, Münchenből.
    - b) A törvények fontossága és azoknak hathatós alkalmazásáról. Colom J. Londonból. A kir. állatvédelmi társaság titkára.
  - II. A madárvédelem nemzetközi szempontból:
    - a) A mezőgazdaságra nézve hasznos madarak. Dr. Olsen min. tanácsos, Róma.
    - b) Tömeges madárirtás a divat által. Engel Ágnes Wiesbadenből.
  - III. Az ifjuság nevelése az állatvédelemre. Colom J. Londonból és Engel Ágnes Wiesbadenből.
  - IV. Sajtó- és állatvédelem. Fülei Szántó Lajos és Werther A. Budapestről

Hétfőn, 1896. július 20-án d. e. 9 óraker.

1. A rabállatokról. Dr. Széchyné urhölgy, a kolozsvári állatvédő egyesület elnöke.
2. Állatkinzások a lovaknál, nagyobb városokban. Dr. Plósz Béla állatorvosi akadémiai tanár, Budapest.
3. A vivisectio (élveboncsolás) kérdésének megvitatása a természet-tudomány, gyógytudomány, emberiség és az állatvédelem szempontjából. Előadók: Warnus A. elnök Linzből és dr. Förster Pál tanár Berlinből.

Kedden, 1896. július 21-én d. e. 9 óraker.

1. Az állatok szállításának nemzetközileg leendő szabályozása.
  - a) A nagy állatoknak vasuton való szállítása. Előadó: Keller-Jäggi A. elnök Aarau, Schweiczből.
  - b) Szárnyasok szállítása. Előadó: Kaeflein alelnök Karlsruhe ból.
2. Állatmenhelyekről és azoknak szükségességéről. Előadó: Bor-mann egyleti alelnök, Berlinből.
3. Jelentés az állatvédelmi viszonyokról Dalmáciában.
4. A sün élete és haszna a mezőgazdaságra és az emberiség javára. Előadó: Kapff lelkesz Stuttgartból.
5. A jegyzői-választmány ajánlatai.
6. A jövő kongresszus helyének meghatározása.

ÜGYRENDJE

n

XII. nemzetközi állatvédelmi-kongresszusnak.

A kongresszuson résztvehetnek:

- I. Az állatvédő egyesületek képviselői;
- II. » » » tagjai és a
- III. Vendégek.

Minden résztvevő számára egy nevére szóló igazolási-jegy szolgáltat ki. Díjazás ezért nem jár. Az igazolási-jegyek háromféle szi-nűek, a szerint, a milyen osztályba a résztvevők tartoznak. (I. II. III.)

A szavazásokban csak az állatvédő egyesületek képviselői vehetnek részt. Minden képviselőnek rendszerint csak egy szava-zati joga van s szavazásoknál a többség határozata dönt.

Fontosabb eseteknél, a midőn a névszerinti szavazás válik szükségessé, akkor minden képviselőnek annyi szavazata van, a hány egyesületet képvisel. Egy képviselő csak 5 egyesületet kép-viselhet s így legfeljebb 5 szavazattal bírhat.

Minden állatvédő egyesület legfőlebb 5 képviselőt küldhet. Az oly indítványok fölött, melyek a kongresszus tartama alatt merülnek föl, hogy azok a teljes ülés elé kerüljenek-e, egy külön bizottság határoz, mely a kongresszus jegyzőiből áll.

A kongresszus azon ország nyelvén, a hol tartatik, üdvözöl-tetik, megnyitattik és bezáratik. Az előterjesztések és előadások hazai, esetleg valamely világnyelven tartandók. Minden egyesület-nek joga van előterjesztését a saját egyesületi nyelvén megkez-denii és bevégezni, ennek összefoglalása azonban 10 percznél több időt ne igényeljen.

Minden előadó kéretik röviden beszélni, úgy hogy előadása egy óránál tovább ne tartson. Mindazoknak, kik egy vitában részt vesznek, arra legfőlebb 15 percznyi idő engedtetik. Az előadáshoz csak egyszeri hozzászólás engedtetik meg, melyben a zárszó az előadót illeti.

A budapesti állatvédő-egyesület kongresszusi bizottsága az első kongresszusi estélyig mint hivatal szervezkedik.

Az első kongresszusi estélyen a kongresszusi iroda szemé-lyeinek választása ejtetik meg és pedig:

- 1 elnök,
- 5 alelnök és
- 5 jegyző.

Nem képviselők a vitában általánosságban részt nem vehet-nek, kivételesen azonban a gyűlés határozata alapján nekik a szó megadhatik.

XII. international Congress of Societies for the Prevention Cruelty to Animals
 in Budapest (Hungary) IV., Hutgasse 12.

Circular

To the Society for Prevention of Cruelty to Animals in .....

The Committee of the XII. international Congress of Animal-Protection Societies herewith begs to present to the brother Societies the final official programme and business arrangements, together with the request to name their honoured delegates as soon as possible, in order to enable us to form the official lists without delay.

When the international questions: Vivisection, Protection of birds of passage, Transit of Cattle, again and again recur, this but proves that they are burning questions, that too little has been hitherto obtained in this direction, and, that these questions still remain to be viewed from a side on which as yet no light has been shed.

But besides these, other highly important questions have arisen, to one of which we call attention: «*The Prevention of Cruelty to Animals (Protection of Animals) as a calling appointed by the State,*» the introduction of which is calculated to call forth a salutary revolution in our hitherto sluggish progress towards our aim.

Therefore: Up! and doing! Friends of Light and Progress! Unite to help in this work of humanity to which You have devoted your lives. In the question of humanity and especially in that of Protection of Animals there should be no differences of class and race, everyone can do good, to whatever religion he may belong, whether he be rich or poor, great or little, nobleman or citizen. All kind noblehearted people are called to this work.

Hungary is celebrating its millennial Jubilee in Connection with a national exhibition; the *Millenniums-Exhibition*.

In celebrating this Millennium, the XII. international Congress of the Societies for Prevention of Cruelty to Animals is to be held in the heart of Hungary Budapest.

Steps have been taken to accommodate our honoured guests.

1. The following hotels have declared their readiness to take in our guests if duly announced through us by 15 July:

				Room with 1 bed Florins	Room with 2 beds Florins
Grand Hotel „Royal“	close to the	electric Tramway from	2.— up to 8.—	from 3.—	up to 12.—
Hotel „Metropole“	„ „ „	Tramway	„ 3.— „ „ 4.—	„ 5.— „ „	12.—
„ „Orient“	„ „ „	„	„ 1.80 „ „ 3.50	„ 5.— „ „	5.50
„ „Adria“	„ „ „	„	„ 2.— „ „ 3.—	„ 3.— „ „	5.—
„ „Paris“	„ „ „	„	„ 1.70 „ „ 3.—	„ 2.85 „ „	6.—
„ „London“	„ „ „	„	„ 1.80 „ „ 3.—	„ 3 25 „ „	8.—
„ „Europa“	„ „ „	„	„ 4.— „ „ 6.—	„ 6.— „ „	8.—

2. Enclosed is the *Prospectus of the Millennium-travelling-arrangements* which we beg to take notice of. (The Office of this undertaking issues to order little books Containing Coupons for lodging, board and tickets of admission to the exhibition as well as for places of entertainment & for sights worth seeing. The subscribers to these little books are at the same time insured in case of accidents at the Assurance Society «*Allgemeine Vaterländische*» up to the sum of 1000 Crowns during their stay in Hungary.

Informations on this matter to be had gratis at the *Travellers Office Carl Stangen & Sohn, Berlin* also at the *Agency of the International railway Sleeping cars Company*.

3. The town (Budapest) has come to an agreement with some enterprisers, according to which several private houses were turned into hotels where single rooms can be had at 70 kreuzers (about $\frac{1}{6}$ English money, see prospectus.) If many guests are announced we should be able to hire such an hotel, where all members of the Congress could stay. This would in any case have great advantages regarding daily publications of all necessary information.

4. For people of modest means several lodgings are to be had where, for 32 kreuzers a day from 10—12 persons are supplied with clean beds in a school.

In Budapest it is not the custom as in Switzerland and Italy to have boarding houses. People staying at an hotel take their meals there, and for this reason the hotels are not so expensive.

There are no hotel omnibuses here, cabs are employed instead to take travellers to and from the hotels.

Special Programms relating to the festival part of the Congress will be issued; excursions in the neighbourhood will be arranged for the afternoons and the principal things worth seeing in Budapest will be visited.

Those persons who wish at once for nearer details, are requested to address themselves to the undersigned Society for Prevention of Cruelty to Animals, who is most willing to give any information and to provide for anything desired.

The St-Gallen Society has moved: that each reporter may have his paper printed and distributed on the eve of the Congress in order to facilitate speaking at the Debate.

That the Congress may prove a succes, and for the furtherance of our Cause, it is necessary that the societies send numerous delegates and be represented in weighty numbers.

Signed

Budapest, May 1896.

most respectfully,

The National animalprotection Society in Budapest,

der Director:

Dr. Julius Szalkay

Professor,

der Präsident:

Dr. Carl Verédy

königl. Rath, Schulinspektor.

* Issued in 4 languages: French, English, German & Hungarian.

XII. International Congress of Societies for Prevention of Cruelty to Animals. in Budapest.

The Congress is to be held on the 18., 19., 20. and 21. July of this current year in the Festival Hall of the Exhibition.

DAILY PROGRAMME.

Saturday, 18. July 1896, Evening 7 o'clock.

1. Reception of the guests already arrived.
2. Election of the Congressbureau: 1. President, 5 Vicepresidents, 5 Secretaries.

Sunday, 19. July 1896. Forenoon 9 o'clock.

1. Opening of the Congress. 2. Greeting address. 3. Reports read:
  1. a) Protection of Animals from Cruelty as obligatory and a calling appointed by the State by, A. Sondermann, B. Courtstoffs veterinary, Munich.
  - b) The value to our objects of Statutory Laws with effective administration, by J. Colam. London.
2. Protection of birds from the international standingpoints:
  - a) Birds useful to agriculture, by Ministerialrath Dr. Ohlsen from Rome.
  - b) Murderous Millenery } by Agnes Engel
  - c) Protectiontaught by the young } Wiesbaden.
3. The promotion of our objects by the formation of juvenile auxiliary Societies for the training of children in the practice of their duties towards animals, by J. Colam, London.
4. The Press and Protection of Animals by L. v. Szánthó and A. v. Werther, Budapest.

Monday, 20. July 1896, Forenoon 9 o'clock.

1. Imprisoned animals, by Frau Prof. Dr. Széchy President of the Society for Prevention of Cruelty to Animals in Klausenburg (in French).
2. Illtreatment of horses in large towns by Dr. Béla Plósz from Budapest
3. *How ist the question of vivisection* to be determined from the standing point of natural and medical science and from that of humanity and Protection of Animals from Cruelty. Reporters: A. v. Warnus President from Linz and Prof. Dr. Paul Förster from Berlin.

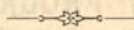
Tuesday, 21. July 1896, Forenoon 9 o'clock.

1. *International regulations for transit of Animals:*
  - a) Railway transportation of cattle, by A. Keller-Jäggi, President from Aarau Switzerland.
  - b) Transportation of poultry. Kaeflein Vicepresident from Karlsruhe.
2. The necessity of animal asylums in great towns, by Bormann Vicepresident from Berlin.
3. Report on Animal Protection as practised in Dalmatia.
4. The hedgehog; its usefulness to agriculture, by Pfarrer Kapff in Stuttgart.
5. Resolutions to be taken into consideration by the Commission of Secretaries.
6. Choice of place for next Congress.

BUSINESS REGULATIONS

for the

International Congress of Societies for the Prevention of Cruelty to Animals.

The following persons are allowed to take part in the Congress Meetings :

- I. Delegates of Societies for Protection of Animals ;
- II. Member of Societies for Protection of Animals ;
- III. Guests.

To every participator is handed, on application, a card of legitimation with his name. No payment for the same is required. The legitimation card designated, are of different colours Delegates of Societies P. C. A. can take part in the voting. Each delegate has, as a rule, but one vote ; the majority of votes decides.

In important cases however where nominal voting is required each delegate has as many votes as he represents Societies ; a delegate cannot represent more than 5 Societies and thus cannot give more than 5 votes.

Each Society can send but 5 delegates. A special Commission-Composed of the Secretaries of the Congress will determine which resolutions moved during the Congress are to be put before the Plenum.

The Congress is welcomed, opened & closed in the language of the country in which the Congress is held. The papers are to be read and the reports given in the language of the country or in some wellknown universal tongue. Each Society has a right to begin and end his report in his Society's language but not more than 10 minutes are allowed for such recapitulation.

Each reporter is requested to be brief, and not to speak for more than an hour. To those who take part in the debate 15 minutes at the most are allowed. Only once can a reporter be spoken to. The reporters have the last word.

The Congress Committed of the Budapest S. P. C. A. constitutes itself until the last Congress evening as an Office.

On the first Congress evening the election of this Congress bureau takes place as follows :

- 1 President,
- 5 Vicepresidents,
- 5 Secretaries.

Non-delegates cannot as a rule take part in the debate ; exceptionally, however, towards the close of the Debate they may be allowed to speak.

XII. INTERNATIONALER THIERSCHUTZ-KONGRESS

in BUDAPEST (UNGARN), IV., HUTGASSE 12.

Circular

an den Thierschutzverein in .....

P. T.

Das Comité des XII. internationalen Thierschutzkongresses erlaubt sich hiermit das nun schon entgeltig festgesetzte offizielle Programm und die Geschäftsordnung mit der Bitte an den Bruderverein einzusenden, die geehrten Delegirten uns je eher namhaft zu machen, damit wir die offizielle Liste der Vertretungen je früher zusammenstellen können.

Wenn die internationalen Fragen: Vivisektion, Schutz der Zug- und Wandervögel, Transportwesen immer und immer wiederkehren, so beweist das eben nur, dass das brennende Fragen sind, dass das bisher Erreichte noch immer zu wenig ist, dass diese Fragen noch immer von einer Seite beleuchtet werden können, die bisher noch nicht berührt wurden.

Doch es sind auch neue, höchst wichtige Fragen aufgetaucht, um nur eine zu erwähnen: «*Ueber den staatlich einzusetzenden, als Beruf betriebenen Thierschutz*», welcher Vortrag berufen ist, einen Umschwung in unseren bisher schleppend schreitenden Bestrebungen zu bringen.

Daher auf! Ihr Freunde des Lichtes und des Fortschrittes! schaaert Euch zusammen, helfet mit an dem Werke der Humanität, der Ihr Euer Leben geweiht. In der Frage der Humanität und speziell in der des Thierschutzes gibt es keine Klassen und Rassen, jeder kann gutes stiften, wessen Religion er auch angehört, ob reich oder arm, ob gross oder klein, ob Militär oder Zivil, ob adelig oder bürgerlich. Alle, die ein gutes Gemüth, ein edles Herz haben, sind dazu berufen.

Ungarn feiert das Fest seines tausendjährigen Bestandes mit einer Landes-Ausstellung, der *Millenniums-Ausstellung*.

Zur Feier dieses Millenniums wird der XII. internationale Thierschutzkongress im Herzen von Ungarn, in Budapest abgehalten.

Wegen Unterbringung unserer werthen Gäste haben wir Schritte unternommen.

1. Folgende Hotels haben sich bereit erklärt, unsere Gäste zu beherbergen, wenn sie rechtzeitig bis 1. Juli durch uns angemeldet werden.

		Zimmer mit 1 Bett	Zimmer mit 2 Betten
Grand Hotel «Royal»	an der elektrischen Bahn	fl. 2.— bis 8.—	fl. 3.— bis 12.—
Hotel «Metropole»	« « Trambahn	« 3.— « 4.—	« 5.— « 12.—
« «Orient»	« « «	« 1.80 « 3.50	« 5.— « 5.50
« «Adria»	« « «	« 2.— « 3.—	« 3.— « 5.—
« «Paris»	« « «	« 1.70 « 3.—	« 2.85 « 6.—
« «London»	« « «	« 1.80 « 3.—	« 3.25 « 8.—
« «Europa»	« « «	« 4.— « 6.—	« 6.— « 8.—

2. Hier liegt das Prospekt der «*Millennium*» *Reise-Unternehmung* bei, zu dessen Durchsicht wir bitten.

3. Die Stadtverwaltung hat mit einzelnen Unternehmern einen Vertrag abgeschlossen, nach welchem mehrere Wohnhäuser in ein Hotel umgewandelt wurden, wo *einzelne* Zimmer mit 70 Kreuzer zu haben sind. *Siehe Beilage*. Wenn sich viele Gäste melden, so können wir ein solches ganzes Hotel miethen, wo alle Kongress-theilnehmer in ein und demselben Hotel wohnen würden, jedenfalls hätte das seine grossen Vortheile, um alles Nöthige täglich publiziren zu können.

4. Für Minderbemittelte stehen Massenquartiere bereit, wo man für täglich 32 Kreuzer sein reinliches Bett erhält, da schlafen 10—12 Menschen in einem Schullokal.

In Budapest ist es nicht Sitte, wie in der Schweiz und in Italien, Pension zu nehmen; man wohnt im Hotel und nimmt seine Mahlzeiten dort, wo man eben ist. Deshalb ist das Hotel nicht theurer.

Hotelomnibusse gibt es hier nicht, man fährt mit einer Droschke in sein Hotel.

Ueber den festlichen Theil des Kongresses wird ein spezielles Programm ausgegeben; täglich in den Nachmittagsstunden werden Ausflüge arrangirt und die Sehenswürdigkeiten von Budapest besucht. Wer schon jetzt Näheres erfahren will, bitten wir, sich an den unterzeichneten Thierschutzverein zu wenden, der in allen Fragen bereitwilligst Auskunft ertheilt und Alles besorgt.

Der Verein zu St.-Gallen hat den Antrag gestellt, jeder Referent möge seinen Vortrag schon am Vorabend gedruckt vertheilen, damit man zur Debatte leichter sprechen kann.

Zum Gelingen des Kongresses und zur Förderung unserer Sache ist es nothwendig, dass die geehrten Thierschutzvereine den Kongress recht zahlreich beschicken und in grösserer Anzahl sich vertreten lassen mögen.

Es zeichnet mit Hochachtung

Budapest, im Mai 1896

der Landesthierschutzverein in Budapest

der Director:

Dr. Julius Szalkay

Professor,

der Präsident:

Dr. Carl Verédy

königl. Rath, Schulinspektor.

* Ausgabe in 4 Sprachen: französisch, englisch, deutsch und ungarisch.

XII. Nemzetközi állatvédelmi kongresszus Budapest.

Hivatalos helyiség: IV. kerület, kalap

IDŐBEOSZTÁS ÉS SZÓRAKOZÁS

A hivatalos órák július hóban naponta 9—
gresszus napjaiban pedig reggel 7-től este 7-ig.

július 15 és 16-án iratkozzanak be, a vidékiek pedig

A kongresszus résztvevői *képviselők* (egyle
(egyesületünk tagjai, kik nem képviselők) és *vendégek*
állatvédőknek). Az érkező képviselő, tag vagy vendég

A képviselő beiratási díjat nem fizet, a tag egy kor
tag a beiratás által jogot szerez magának következő

5 drb kiállítási jegy (10 napi érvényességgel) á 20 k
Svábhegyi kirándulásra, külön lóvasut és fogaskere

A dunai kékutazásra, külön hajó Margitszigetre é

Konstantinápolyba

Banket-jegy (sör, bor és pezsgővel együtt) csak

Minden tag ingyen kap kongresszusi jelvényt, Buda

Szombat, 1896. július 14.

A vendégek érkezése és elszállásolása, beiratkozás. A

5 órakor délután a földalatti vasuttal a kiállítási terület

7 « a kongresszus előkészítő ülése az ünnepélye

1/29 « a Fontaine megtekintése.

9 « közös vacsora a Dreher-féle sörcsarnokban.

Vasárnap, 1896. július 15.

9—1-ig a XII. nemzetközi kongresszus ünnepélyes me

2 órakor ebéd a kiállítási területen

5. Anträge, welche von der Schriftführer-Kommission voverberathen sind.

6. Wahl des nächsten Kongressortes.

2. F
bei, zu d
3. I
Vertrag
Hotel un
zu haben
können v
theilneh
hätte das
ziren zu
4.

Budapest, 1896. július 18—22.

utoza 12., I. emelet.

für täglich
10—12
OK ÉRTESEITŐJE.

In
Italien, F
Mahlzeite
theurer. A budapesti tagok kéretnek, hogy
Ho
in sein P
ig 17 és 18-án.

Uetek által kiküldött egyének), *tagok*
Programi
Ausflüge
sucht. W
den untonát, a vendég két koronát. Minden
Fragen b
Dei
kedvezményekre:

ferent nr. (frt 2.50 helyett) csak frt 1.—
theilen, kü-vasut oda és vissza « —.70
Zu
Sache is
Kongres:
vertreten

-----	«	— .80
-----	«	3.—

pest és a kiállításnak tervrajzát.

Bu s 18-án.

székes főváros megtekintése.
tre megyünk.
k csarnokában. Választások.

s 19-én.

nyitása és ülése.

XII. INTERNATIONALER THIERSCHUTZ-KONGRESS in BUDAPEST.

Der Kongress wird am 18., 19., 20. und 21. Juli laufenden Jahres in der Festhalle der Ausstellung abgehalten.

TAGESORDNUNG.

Sonnabend, den 18. Juli 1896, Abends 7 Uhr.

1. Empfang und Begrüssung der bereits angelangten Gäste.
2. Wahl des Kongress-Bureau: 1 Präsident, 5 Vicepräsidenten, 5 Schriftführer.

Sonntag, den 19. Juli 1896, Vormittags 9 Uhr.

1. Eröffnung des Kongresses. 2. Begrüssungen. 3. Vorträge:
  1. *Der Staat und der Thierschutz:*
    - a) Der obligatorisch, staatlich eingesetzte, als Beruf betriebene Thierschutz von A. Sondermann, k. Hofstabsveterinär, München;
    - b) Die Wichtigkeit statuarischer Gesetze und ihrer wirklichen Handhabung von John Colam aus London.
  2. *Vogelschutz vom internationalen Standpunkte:*
    - a) der landwirthschaftlich nützlichen Vögel, von Ministerialrath Dr. Ohlsen aus Rom;
    - b) Vogelmassenmord durch die Mode v. Agnes Engel, Wiesbaden.
  3. Die Förderung unserer Zwecke durch Gründung jugendlicher Hilfsvereine von John Colam aus London u. Agnes Engel aus Wiesbaden.
  4. Die Presse und der Thierschutz von A. v. Szántho und A. v. Werther aus Budapest.

Montag, den 20. Juli 1896, Vormittags 9 Uhr.

1. Über die Thiergefangenen, von Frau Prof. Dr. Széchy, Präsident des Thierschutzvereines in Klausenburg.
2. Thierquälereien bei den Pferden in grossen Städten, von Dr. Béla Plósz, Prof. der k. Thierarzt-Akademie in Budapest.
3. *Wie ist über die Frage der Vivisection vom Standpunkte der Natur und Heilwissenschaften und von dem der Menschlichkeit und des Thierschutzes zu entscheiden.* Referent A. v. Warnus, Präsident aus Linz und Professor Dr. Paul Förster, Reichstagsabgeordneter, Berlin.

Dienstag, den 21. Juli 1896, Vormittags 9 Uhr.

1. *Internationale Regelung des Thiertransportes:*
  - a) Eisenbahntransport des Grossviehes von A. Keller-Jäggi, Präsident von Aarau, Schweiz;
  - b) Geflügeltransport. v. Kaeflein, Vicepräsident aus Karlsruhe.
2. Die Berechtigung eventuell Nothwendigkeit von Thier-Asylen in grossen Städten von G. Bormann, stellvertretenden Vorsitzenden des deutschen Thierschutz-Vereines zu Berlin.
3. Bericht über die Thierschutz-Verhältnisse in Dalmatien, von Strzatkowski.
4. Das Leben und der Nutzen des Igels für die Landwirthschaft und Menschenwohl, vom Pfarrer Kapff aus Stuttgart.
5. Anträge, welche von der Schriftführer-Kommission vorgebracht sind.
6. Wahl des nächsten Kongressortes.

GESCHÄFTS-ORDNUNG

für die

internationalen Thierschutz-Kongresse.

Am Kongress können theilnehmen:

- I. Delegirte von Thierschutzvereinen;
- II. Mitglieder von Thierschutzvereinen;
- III. Gäste.

Jeder Theilnehmer erhält eine auf den Namen lautende Legitimationskarte ausgefolgt. Eine Gebühr hiefür wird nicht eingehoben. Die einzelnen Legitimationskarten haben je andere Farben.

An der Abstimmung können nur Delegirte der Thierschutzvereine theilnehmen. Jeder Delegirte hat in der Regel nur eine Stimme; es entscheidet die Stimme der Mehrheit.

In wichtigeren Fällen, wo *namentliche* Abstimmung gefordert wird, hat jedoch jeder Delegirte so viel Stimmen, als er Vereine vertritt; ein Delegirter kann nicht mehr als 5 Vereine vertreten und daher höchstens 5 Stimmen abgeben.

Jeder Thierschutzverein kann höchstens 5 Delegirte entsenden. Darüber, welche von den, während des Kongresses noch etwa einlaufenden Anträgen zur Kenntniss des Plenums kommen sollen, entscheidet eine besondere Kommission, die aus den Schriftführern des Kongresses besteht.

Der Kongress wird begrüsst, eröffnet und geschlossen in der Sprache des Landes, in welchem der Kongress tagt. Die Referate und Berichte sind in der Landessprache oder in irgend einer der Weltsprachen zu halten. Jeder Verein hat das Recht, auch in seiner Vereinssprache sein Referat zu beginnen und zu schliessen, doch ist zu diesem Zusammenfassen nicht mehr als 10 Minuten zu verwenden.

Jeder Referent wird gebeten, sich kurz zu fassen und nicht länger als eine Stunde zu sprechen. Jenen, welche an der Debatte sich theilnehmen, ist eine Zeit von höchstens 15 Minuten gewährt. Zu einem Referat kann nur einmal gesprochen werden. Die Referenten haben das Schlusswort.

Das Kongresscomité des Budapester Thierschutzvereines konstituirt sich bis zum ersten Kongress-Abend als Bureau.

Am ersten Kongress-Abend wird die Wahl des Kongress-Bureaus vorgenommen und zwar:

- 1 Präsident
- 5 Vicepräsidenten
- 5 Schriftführer.

Nicht-Delegirte können sich im Allgemeinen an der Debatte nicht theilnehmen; ausnahmsweise kann ihnen jedoch das Wort auf Beschluss der Versammlung gestattet werden.

XII-^{ième} Congrès International des Sociétés protectrices des animaux à Budapest (Hongrie), IV., Kalap-utca 12.

Circulaire

à la Société protectrice des animaux à.....

Le comité de notre Congrès international se permet de vous transmettre le programme officiel définitivement adopté avec la demande de vouloir bien nous faire savoir le plus tôt possible les noms de Messieurs vos délégués afin que nous puissions bientôt en dresser la liste officielle.

Si des questions internationales, telles que celle de la vivisection, celle de la protection des oiseaux de passage et celle du transport, sont richement représentées sur notre programme, c'est à cause de leur grande importance et que ces questions peuvent toujours être discutées sous un nouveau point de vue et qu'il y a encore beaucoup à faire sur ce terrain.

Cependant, sur notre programme il y a aussi de nouvelles questions importantes, entre autres celle-ci: «*De la protection officielle des animaux par l'État*»; ce discours-ci sera probablement le point de départ de grandes réformes sur le terrain de nos efforts.

Venez donc, amis des lumières et du progrès! — venez travailler à l'œuvre de l'humanité à laquelle vous avez voué votre vie. Dans les questions de l'humanité et spécialement dans celles de la protection des animaux, il n'y a point de classes, point de races, tout le monde: riches et pauvres, grands et petits, militaires et civils, gentilshommes et bourgeois peuvent également y faire du bien. C'est l'affaire de tous ceux qui ont le cœur bon et généreux.

La Hongrie célèbre actuellement la fête de son existence dix fois séculaire par l'*Exposition millénaire*. C'est donc à Budapest, capitale de la Hongrie, que notre XII-^{ième} Congrès aura lieu pendant les fêtes de ce glorieux anniversaire.

Nous avons fait toutes les démarches possibles pour bien loger nos hôtes.

1. Les hôtels suivants se mettent à la disposition de nos hôtes, si nous les leur annonçons jusqu'au 15 juillet.

	Chambre à 1 lit.	Chambre à 2 lits
Grand Hôtel «Royal», près l'électrique	2—8 florins	3 12 florins
Hôtel «Métropole», près le tramway	3—4 »	5—12 »
» de l'Orient, » » »	1.80—3.50 »	5—5 50 »
» «Adria», » » »	2—3 »	3—5 »
» de Paris, » » »	1.70—3 »	2.85—6 »
» de Londres, » » »	1.80—3 »	3.25—8 »
» de l'Europe, » » »	4—6 »	6—8 »

2. Ci-joint le prospectus de *l'Entreprise de voyage millénaire*, que nous recommandons à votre examen.

3. Il y a, sous les auspices de la Municipalité, plusieurs maisons meublées, dans lesquelles on peut louer des chambres à 70 kr. Voir *l'Appendice*. S'il se présente beaucoup de membres, nous serons à même de louer une telle maison meublée, dans laquelle tous les membres du Congrès pourraient être logés, ce qui serait un grand avantage pour les publications quotidiennes si nécessaires.

4. Pour ceux qui ne veulent pas dépenser trop, il y a des lits propres à 32 kr. dressés dans les salles des écoles publiques où 10—12 personnes sont logées ensemble.

A Budapest il n'y a point de pension comme en Suisse, en Italie etc.; on loge à l'hôtel et on mange où l'on veut. C'est pourquoi les hôtels, malgré l'apparence, ne sont pas plus chers qu'ailleurs.

Il n'y a non plus d'omnibus d'hôtel; pour aller à son hôtel, on prend une voiture à un cheval ou à deux chevaux.

Quant à la partie des fêtes du Congrès, il y aura un programme spécial. Les après midi il y aura des excursions. Nous prions ceux qui voudraient déjà maintenant avoir des détails, de s'adresser à la Société protectrice des animaux soussignée qui se charge volontiers de toutes les indications et de toutes les commissions.

La Société de St-Gall (Suisse) a fait la proposition que les discours soient imprimés et distribués d'avance pour en faciliter la discussion.

Pour la réussite du Congrès et pour la propagande de notre cause, il faut absolument que les Sociétés protectrices des animaux se fassent représenter par un nombre considérable de leurs membres.

Agrérez, Messieurs, l'expression de notre haute considération.

Budapest, en mai 1896.

La Société protectrice des animaux à Budapest,

le Directeur:

le Président:

Jules Szalkay,

Charles Verédy,

*professeur et docteur en phil.   conseiller royal, docteur en phil.
inspecteur des études*

Le Congrès aura lieu le 18, 19, 20 et 21 juillet 1896 dans la Salle des fêtes de l'Exposition millénaire.

ORDRE DU JOUR.

Samedi, le 18 juillet 1896, à 7 heures du soir.

1. Réception solennelle des hôtes arrivés.
2. Élection du bureau du Congrès: 1 président, 5 vice-présidents, 5 secrétaires.

Dimanche, le 19 juillet 1896, à 9 heures du matin.

1. Ouverture du Congrès. 2. Réception des délégués. 3. Discours:
  1. *a)* La protection des animaux obligatoire, instituée par l'État. Par *A. Sondermann*, médecin vétérinaire d'État-major à Munich.
  - b)* De l'importance des lois sur la protection des animaux. Par *F. Colam* de Londres.
  2. *Protection des oiseaux au point de vue international:*
    - a)* des oiseaux utiles à l'agriculture, par le docteur *Ohlsen*, conseiller au ministère à Rome.
    - b)* le massacre des oiseaux par la mode. Agnès Engel, Wiesbaden.
  3. De l'utilité de la fondation de Sociétés juvéniles protectrices des animaux. Par *F. Colam* de Londres.
  4. La presse et la protection des animaux, par *A. de Szánthó* à Budapest et *A. de Werther*.

Lundi, le 20 juillet 1896, à 9 heures du matin.

1. Sur les animaux en captivité, par Madame *de Széchy*, présidente de la Société protectrice des animaux à Kolozsvár.
2. Maltraitement des chevaux dans les grandes villes. Par le docteur *Plósz*, professeur à l'Académie de médecine vétérinaire à Budapest.
3. Comment faut-il résoudre la question de la vivisection au point de vue de la nature, de la médecine et au point de vue de l'humanité et de la protection des animaux? Rapporteurs: *A. de Warnus*, président à Linz et le docteur *Paul Förster*, professeur à Berlin.

Mardi, le 21 juillet 1896, à 9 heures du matin.

1. *Régularisation internationale du transport des animaux:*
  - a)* Transport en chemin de fer du gros bétail, par *A. Keller-Fäggi*, président d'Aarau, Suisse.
  - b)* Transport de la volaille, par *Kaefflein*, vice-président à Karlsruhe
2. La nécessité des asiles d'animaux dans les grandes villes par *Bormann*, vice-président à Berlin.
3. Rapport sur la cause de la protection des animaux en Dalmatie.
4. De la vie et de l'utilité du hémion par rapport à l'agriculture et au bien de l'humanité, par M. le curé *Kapff* de Stuttgart.
5. Propositions préparées par le comité des secrétaires.
6. Choix du lieu du Congrès prochain.

STATUS

du Congrès des Sociétés protectrices des animaux.

Ceux qui peuvent prendre part au Congrès sont.

- I. les délégués des Sociétés protectrices des animaux;
- II. les membres des Sociétés protectrices des animaux;
- III. les invités.

Chacun qui y prend part, reçoit *gratis* une carte de légitimation à son nom. Les cartes de légitimation sont de diverses couleurs.

Seulement les délégués des Sociétés protectrices des animaux peuvent prendre part aux votes. Chaque délégué ne dispose que d'une seule voix; c'est par la majorité des voix que les décisions se font.

Cependant, dans les cas importants, dans lesquels le scrutin est demandé, chaque délégué a autant de voix qu'il représente de Sociétés; un délégué ne peut représenter plus de 5 Sociétés et par conséquent ne peut disposer de plus de 5 voix.

Chaque Société protectrice des animaux peut envoyer 5 délégués, mais pas davantage. Les propositions faites lors du Congrès sont soumises à l'examen d'un comité spécial, formé par les secrétaires du Congrès.

Le Congrès est ouvert et clos dans la langue du pays, où le Congrès a lieu. Les rapports et les comptes-rendus se font dans la langue du pays ou dans une des langues des grandes nations. Chaque Société a aussi le droit de commencer et d'achever son rapport dans sa propre langue, cependant un tel résumé ne peut jamais dépasser 10 minutes.

Les rapporteurs sont priés de parler brièvement et de ne pas dépasser la durée d'une heure. 15 minutes sont accordées, tout au plus, à tous ceux qui prennent part à la discussion. La parole n'est accordée qu'une fois pour une proposition. Les rapporteurs ont le droit de faire le discours de clôture.

Le comité de Congrès de la Société protectrice des animaux à Budapest se constitue comme bureau juspu'au premier jour du Congrès.

Le premier jour du Congrès on élit le bureau, savoir:

- 1 président;
- 5 vice-présidents;
- 5 secrétaires.

Les non-délégués ne peuvent prendre part en général aux débats; cependant, exceptionnellement, ils peuvent obtenir la parole à la proposition de l'assemblée.

Ő felsége a király kiállításunknál.

A folyó évi május hó 6. napját, ha előre tudtuk volna meg e kitüntetés, naptárunkban piros betűkkel kellett volna nyomni, mint örökké emlékezetes napját egyesületünknek, mert akkor tisztelte meg a koronás magyar király látogatásával szerény kiállításunkat.

A mezőgazdasági csarnokban, hol a földm. miniszter vezette a felséget, mindent figyelmesen és érdeklődéssel tekintett meg a király, elismerését, megelégedését fejezve ki minden iránt, a mit látott.

Az orsz. állatorvosi akadémia kiállításának megtekintése után a király az O. Á. E. kiállításához érkezett s szemébe ötlött neki azonnal a tágas falterület, telve egyesületünk által kiállított képeinkkel.

Előkelő tagunk dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter ur ő excellentiája bemutatta ekkor egyesületünk fáradhatlan buzgalmu igazgató titkárát dr. Szalkay Gyula tanár urat, ki azután átvette a magyarázó szerepét, felvilágosítással szolgálván a felségnek mindenről, mert királyunk minden kis darab tárgy vagy képről s jelentéséről igen melegen kérdezősködött, úgy hogy mintegy 5 perczig időzött kiállításunknál.

Élénken kérdezősködött a Weixlgärtner-féle pályanyertes falikép részeinek jelentéséről s azonnal szemébe ötlött a festményen József főherczeg ő fenségének arczképe s megkérdezte, hogy ki ért van az ott. A felelet lón, hogy a főherczeg egyesületünk védnöke s mióta az ő védnöksége alatt működünk, azóta gyarapodik és sikeresebben működik az O. Á. E.

Majd a királyné képeire vonatkozólag azon felvilágosítást adta az igazgató, hogy a felséges asszony a kép baloldalán mint állatvédő van feltüntetve, jobb felén pedig, a hol egy gyermekmenhelyen a beteg gyermeknek ő maga nyújt táplálékot, mint a megtestesült szeretet, irgalom s könyörületesség, bármily bajban, szenvedésben levő ember iránt. Érdeklődve nézte a többi nagy, diszes

keretbe foglalt falitábláinkat és az egyéb kisebb képeket is. Itt meg «A két medvebocs» és a «Madártojást kereső gyermekek» című két kép kötötte le figyelmét, melyre nézve azon felvilágosítást nyerte, hogy ez a két illusztráció K. Nagy Sándor nagyváradi törvényszéki bíró «Ne bántsd az állatot» című jeles munkájából való, melyet egyesületünk 200 korona-pályadíjjal jutalmazott. Tetszetek a felségnek a mesterséges madárfészkek is s megkérdezte, hogy a Kleinschmiedt-féle bódító eszközök és a zaj nélküli marhaölő pisztoly használatban vannak-e? Mire igazgatónk megjegyezte, hogy a bódító eszközök nagyrészt igen, de a zaj nélküli pisztoly hazánkban még nincs használatban.

Kérdősködött tagjaink számáról is, valamint arról, hogy eredménnyel működik-e az egyesület. Melyre a felelet az volt, hogy ezernél több a fővárosi, és vagy 200 vidéki, az egyesület pedig működésében lassan bár, de szép eredményeket ér el. Elismerését fejezte ki a tagok száma felett s kívánatosnak tartotta, hogy a tagok mentül többen legyenek, támogatván ezt a nemes eszmét.

Végül újra elismerését és dicséretét fejezte ki a látottak felett s aztán nemsokára távozott a pavillonból, mely előtt az időközben összegyűlt nép éljenzéssel fogadta.

Mi pedig, boldogan emlékezőn vissza a felségnek ama megtisztelő látogatására, meleghangu szavaira, melyek büszkévé tesznek bennünket s itt is, mint akkor az ott összegyűlt lelkesedő nép, lelkesülve a legalkotmányosabb uralkodóért egy szívvel-lélekkel kívánjuk: Éljen a király! ...

Budapest, 1896. június hóban.

Fodor Fózsef.

A mi kiállításunk.

Népek hazája, nagy világ,
Hozzád bátran kiált:
„Egy ezredévi szenvedés,
Kér éltet, vagy halált!”

Vörösmarti.

..... És megmozdult a népnek milliója, hogy megmutassa a nagy világnak a magyar nemzet életképességét, az új életre kelt test vérenek lüktetését, a nemzet szívósságát, hajlékonyságát, gyors, életre való felfogását, hajlamát minden szép, jó és nemes iránt, hogy egyenrangunak mutassa be magát a világ előtt, — hogy méltán

foglalhat helyet a többi világnemzetek sorában, — s büszkén oda kiáltsa, hogy: «egy ezredévi szenvedésnek élet lőn díja, nem halál!»

Pedig voltak nehéz idők. Hányszor sínlett ez ország sorvasztó betegségben, midőn ellenség, vagy pártviszály, önkényuralom, vagy szabadságharcz tizedelte a hazának legjobbait a harcmezőn, a börtönökben, vagy számkivetésben. Volt idő, midőn a szomszéd nemzetek egy holt országról tudtak, mely fel nem támadhat többé soha! IV. Béla, II. Lajos! Annál a tatár, ennél Mohács, s mindkettő után egy meghalt ország. Pedig a leányzó nem halt meg csak aludt. Egy új Messiásnak kellett támadni, a ki a halottat felébressze. És voltak Messiásaink mindég, ha kellett, s az összetartás, a hazaszeretet, a nemzeti önérzet, a magyar jelleg mindenkor fölemelték a nemzetet annyira, hogy a szomszédok nem csak meglátták, de csodálták is.

A közös édes anyának, a hazának ezeréves létét ünnepli a magyar. Jó szívvel hívja, látja a világnemzeteket, szíves vendégszeretettel várja a fiatalabb, kisebb népeket, s felejtve a múltat, baráti jobbot nyújt az itthon élő testvéreknek, a nemzetiségeknek.

Millennáris országos kiállítással mutatja be magát a magyar a világnak, elé tárva szerényen mindeneknek az eredményeket, a melyeket annyi balszerencse közt, oly sok viszály után, egy évezred múltán a tudomány, irodalom, művészet, technika, vegyészet, földművelés, állattenyésztés, ipar és kereskedelem terén elért.

Mi, az O. Á. E. szintén részt veszünk az orsz. kiállításban. Egy porszeme talán az egésznek, de nem parányi részekből áll-e az egész? Mi egy új eszmének harcosaiként állunk ki a harcmezőre, a mely az irtalomnak átvitelét nem csak az emberekre, hanem minden élő lényre, az állatvilágra is alkalmazza, könyörületet gyakorol mindenütt s az Irás szerint mondja: «irgalmasságot kívánok és nem áldozatot!»

Kiállításunk a mezőgazdasági csarnokban (VI. csoport), az orsz. állatorvosi akadémia kiállítása mellett van. Közel érve hozzá, azonnal szembe ötlük a téres falterület, melyen diszes keretekbe foglalt állatvédelmi falitáblák, fali képek, Ő felsége a király, Ő fensége József fhg. s más neves férfiak s írónők jelmondatai s egyéb tárgyak vannak. Azon kívül két üveges szekrény, egy telve kiadványainkkal s egy állatvédelmi eszközökkel.

Részletezve az egészet, a következő meghatározó leírást adhatjuk kiállításunkról:

1) Négy egyforma nagyságu, diszes aranykeretbe foglalt nagy állatvédelmi iskolai falitábla (aquarell-festmény).

2) Ő felsége a király és Ő fensége József fhg. jelmondatai az állatvédelemről.

3) Az egyesület tiszteletbeli és elismerő okmányai, fekete keretben.

4) A két medvebocs, Madártojást kereső gyermekek, fekete keretben.

5) Kutyaitató képek (Kálvintér és Bombatéren).

6) A X. és XI. állatvédelmi kongresszus résztvevői (fénykép).

7) Utczai állatvédelmi falitábla (pléh).

- 8) Állatvédelmi falitáblák Pósa L. versével.
- 9) A kutya hűségét feltűntető kép.
- 10) A falterület két szélén 7 drb. filzből készült madárfészek és védő-oduk.
- 11) Madáretető-állvány 3 madárral (czinke, diót feltörve, sármány és veréb).
- 12) Az O. Á. E. által adandó okmány madáretetésért és állatvédelemért.
- 13) 13 drb. falitáblácska állatvédelmi jelmondásokkal.
- 14) A szekrények mellett lent jobb- és balfelől Kleinsmidt-féle bődítő eszközök, valamint egy tagló, melyek az állatok öléséhez használatnak.
- 15) Legfőül egy ökörfej váza, melyre egy Stofi-féle, zajnélküli marhaölő-pisztoly van erősítve.
- 16) A balszekrényben kiadványaink, jelvényeink s igazoló-jegyeink vannak és pedig:
- 17) Röpirataink: A hideg zabola; Neves emberek mondásai az állatvédelemről; A kocsis iskola; A főkapitánynak az állatkinzások megakadályozására vonatkozó rendelete, Előbb állatkinzó, azután gyilkos; Legyünk emberségesek az állatok ölésénél; Az állat értelme és szíve; A madarak tavaszi kiáltványa; Alapszabályok stb., végül egy diszkötésű block a röpiratoknak.
- 18) Diszkötésű példányok a következő állatvédelmi munkákból: Az O. Á. E. évkönyvei, Az állatok őre, Állatvédők naptára, Állatbarát, Gemma, Ne bántsd az állatot, Hermann Ottó két könyve stb.
- 19) Füzött, vagy kemény kötésben: Gemma, Ne bántsd az állatot, A libapásztor, Hussiár, Évkönyvek, Naptárak.
- 20) Az O. Á. E. ezüst-jelvénye.
- 21) Az O. Á. E. Kölnben kapott nagy bronz-érme.
- 22) Igazoló-jegyek alapító tagok részére, életfogytiglani érvényességgel.
- 23) Igazoló-jegyek rendes tagok részére, 1 évig tartó érvényességgel.
- 24) Egy nagy és két kis kutyafej, Steinbach-féle szájkosárral.
- 25) Szem-ellenző-nélküli kantár.
- 26) Csuklóvédő-gyűrű kautsukból.
- 27) Nyeregtréást gátló párna.
- 28) Baromfi-hordó-kosár, spárgából font.
- 29) Zachora Anna-féle baromfi-hordó-szatyor.
- 30) Zágrábi peczér-hurok.
- 31) A kassai egyesület eb szájkosara.
- 32) Vargyas Jenő-féle eb szájkosár, stb.
- 33) Az Országos Állatvédő Egyesület tagjainak aphorizmái, 5000 példányban ingyen osztatnak szét.
- 34) Egyesületünk néhány tagjainak arcképeit vagy 100-an küldték be.

Nem érkeztek még meg, de a kiállítás tartama alatt még gazdagodni fog kiállításunk több baromfi- és madárszállító-ládával, csirkeóllal s egyéb házi eszközökkel.

Teljes részletességgel nem sorolhatjuk fel kiállított tárgyainkat s minden tárgy rövid leírását nem adhatjuk, mert a jelen kiadványunkban nagy helyet foglalna el, az olvasóra nézve fárasztó volna, míg ha kiállításunkat megtekintí, ezen leírás után is könnyen tájékozhatja magát.

Végül fényképeket lát a második szekrényben a szives szemlélő. Ezeket egy millenniumi album létesítése céljából gyűjtjük, hogy a késő nemzedék — majd ha mi már rég nem leszünk s az egyesület izmos, erős, országos és szaktekintetben világhírű lesz — hadd lássák, kik voltak a jelenben az O. Á. E. vezetői, s azon nemes szívű emberek, a kik szóval, írással és tettel előmozdították az állatvédelem ügyét. Ezek a budapesti állatvédők. Ide jöjjenek azon ellenségeink és gunyolóink, kik szeszélyes fanatizmusnak tartják az állatvédelmet, gáncsot vetnek, gúnyt űznek az állatvédelemből, melyet szerintük csak ölebet kényesztető aggszűzek, macskát nevelő vénasszonyok űznek. Hát azoknak megmutatjuk e fényképeket s azt mondjuk, hogy: nézd vannak itt különb férfiak és nők náladnál. Komoly, derék férfiak, üde, fiatal leányarczok, jóságos nők és anyák, s egy pár tisztos agg, kiknek szemeiből nem hóbort, hanem nemesszívűség, irgalmasság, minden iránt való szeretet s odaadó szívélyes segítség sugárzik.

Ennyit kiállításunkról.

Vajha fáradozásunk az állatvédelem terén sohasem maradna meddő s kiállításunk nemcsak a fővárost s a vidéki látogatókat serkentené nagyobb érdeklődésre egyesületünk s az állatvédelmi eszme iránt, hanem az idén Budapesten tartandó 12. állatvédelmi kongresszus tagjai szétvinnék a világ minden tájára a magyarnak nemcsak jó hírét, de otthon megemlékeznének erről a kis csemetéről is. Fialat bár, de folyton erősbbödik s többeknek segítségével csakhamar hatalmas árnyat, védelmet adó fává fogja kinőni magát, oitalmára, védelmére ama teremtményeknek, melyek nem szólhatnak bár, de épp úgy éreznek, mint az uralkodó ember, ki őket isten adta jogánál fogva igába hajtja, munkára kényszeríti, szolgájává teszi, életével adóztatja s mindenben alárendeli. S bárkinek, ha szívében az élő lények iránt egy szemernyi jóságnak, a szeretet egy parányának s a szájalomnak helye van, az jó szívvvel fogja segíteni ügyünket, s ha ezt nem teszi is, legalább nem gáncsolja, s nem csak az emberek, de minden más élő lény iránt is fel fogja értelmét a szentírás eme szavainak: «irgalmasságot kívánunk és nem áldozatot!»

Fodor József.

Az „Állatok Óre“ története.

Az orsz. kiállítás igazgatósága felszólította egyesületünket, hogy időszaki folyóiratunk az «Állatok Óre» keletkezésének történetét küldjük meg rövid vázlatos szövegben, csinos, apró illusztrációkkal tarkított nyomásban, mely felölelje a célt, a tárgyat és az irányt, a melyben a folyóirat hatni és haladni igyekezik.

E kivonatot a sajtó pavillon számára kérte be az igazgatóság, hol az összes magyarhoni lapok kivonatos története hasonló nyomásban elhelyeztetett.

Mi a következőt küldtük be az igazgatóságnak az egyesület czimével együtt mintegy 200 példányban.

Az állatok őre.

Az Országos Állatvédő Egyesület folyóirata, mely jelenleg nagy nyolczadrét alakban negyedévenként megjelen, mint időhöz nem kötött folyóirat, 1891-ben június hóban indult meg. Két alakban adatott ki: először mint **rendes folyóirat** az egyesületi tagok számára és másodsor **kefelenyomatu kézirat** (hatoldala tiszta) gyanánt, ily alakban Magyarországon megjelenő összes napilapok és folyóiratoknak megküldetett azon versbeli kérelemmel:

Sajtó! hatalmad mérhetetlen,
A toll ma már mindenható:
Ó támogasd e nemes eszmét,
Az élők, állatok védelmét

és azon prózai kérelemmel, hogy czikkeinkből, tudósításainkból, melyek szánalmat, rokonszenvet, jó bánásmódot akarnak kelteni az emberekben az állatok iránt, minél többet vegyenek át, hogy az állatvédelem nagy eszméjével mennél hamarább megbarátkozzék a nagy közönség, hogy az egyesületnek minél több barátokat szerezünk a vidéken. A vidéki tagok pedig hol fiók, hol önálló egyesületekké tömörüljenek.

Az első évben 1891-ben két szám jelent meg, júniusban és novemberben, 1893-ban három szám és pedig folytatólagos folyószámmal, tehát 3., 4. és 5. szám. Megindította e lapot dr. Szalkay Gyula, az egyesület igazgató-titkára.

Az 1893. évtől kezdve időhöz nem kötött folyóiratunk, rendes negyedévenként megjelent lappá változott, és azóta rendszeren jelenik meg; de megszűnt a kefelenyomatu kiadás.

Az alak egészen megmarad, csak a czimkép változott, a

mennyiben egy a lókinzást ábrázoló vignetta helyett, az ide nyomtatott kedvesebb, tetszetősebb «galambokat etető lányka» véteget fel czimlapul.

Keletkezési éveiben a «Budapesti Állatvédő Egyesület» évkönyvet adott ki. Az első kettő, kis nyolczadrét alakban 1882 és 1883-ban, az egyesület akkori főtitkára **Herman Ottó** által adattak ki. A következő évben egy havi folyóirat indult meg **Szallenbach Imre**, másodtitkár szerkesztése alatt, mely azonban nem tarthatta magát, 1886-ban megszűnt. 1887. évtől kezdve megint évkönyvek jelentek meg, melyek az egyesületnek munkálkodását ecsetelték; ezek dr. Szalkay Gyula tanár és egyesületi főtitkár által adattak ki.

Mikor 1891-ben a nagy filantropnak **Rökk Szilárdnak**, az általános könyörület nemes apostolának az «állatvédelmi célokra» szánt 50,000 frtjának kamatai a székes főváros nemes tanácsa által az Országos Állatvédő Egyesületnek folyósítottak, megindítottuk:

I. Az «**Állatok Öre**» folyóiratot.

II. A **Röpiratok** kiadását. Röpiratokban, melyek ezer meg ezer példányban ingyen szétosztattak, oly hasznos és tudni való közlések jelentek meg, melyekből a közönség a kinzások elkerülését tanulta. Eddig hét röpirat jelent meg.

III. Az **Elbeszélések** kiadását. Önálló, legfeljebb egy ivre terjedő dolgozatok, melyekből rokonszenvet, szánalmat, tanultunk ez élő lények iránt. Az eddig megjelent önálló elbeszélések:

1. Előbb állatkinzó, aztán gyilkos; dr. Sziklay Jánostól.

2. Az állat értelme és szive, Bársony István.

IV. Az «**Állatvédők naptárát**», mely 4000 példányban ingyen osztatik szét; naptári rész elhagyásával mint [**«Évkönyv»**] is jelent meg. És végtére:

V. Az «**Állatvédelmi könyvtárt**», eddig 2 mű jelent meg:

a) «**Ne bánts az állatot**». Az állatvédő törvény és rendeletek, példákban: 200 koronával jutalmazott pályamű, 45 drb elbeszélés az ifjuság és a nép számára; írta K. Nagy Sándor, törvény-széki bíró.

b) **Gemma** vagy erény és bűn. Állatvédelmi regény a serdültebb ifjuság számára; írta Elpis Melena, fordította Szalkay Elvira.

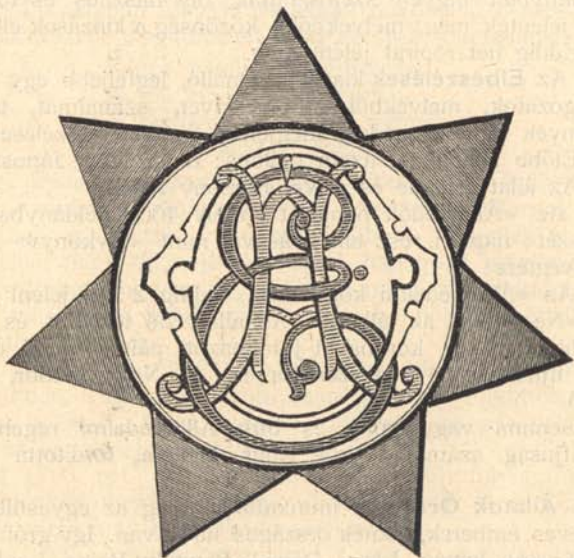
Az «**Állatok Öre**»-nek munkatársai főleg az egyesületi tagok, és oly neves emberek, kiknek országos híre van. Igy gróf Apponyi Albert, Bársony István, Irányi Dániel, Benitzky-Bajza Lenke, Pósa

Lajos, Vámbéry Ármin, Entz Géza, Thewrewk Emil, dr. Kiss Mihály, dr. Silberstein-Ötvös Adolf, dr. Sziklay János, Wohl Janka, dr. Buday József, Szanday Zénó.

Tagjaink közül munkatársak voltak: Királyi Pál, Herman Ottó, dr. Verédy Károly, Büttner Lina, K.-Nagy Sándor, Thewrewk Árpád, Verther Alvin, Monostori Károly, Szallenbach János, Szirmay János, Ipolyi Gizella, Kövér Ilma, Szini Péter, Eperjesy István.

Az «**Állatok Öre**» célja szakszerű cikkeivel az állatvédelmi eszmét terjeszteni, azt kedvelté, ismertté tenni, azon félszeg téveszme kiirtására törekedni, melynél fogva az állatvédelem csak öreg bácsiknak, aggszűzeknek való, kiknek nincs kire pazarolni szeretetüket. Pedig az állatvédelem ikertestvére a felebaráti szeretetnek. Szeressük, kedveljük, pártoljuk, óvjuk, oltalmazzunk mint denkit, ki körülöttünk van, mindenkit, ki épp úgy érezni tud, min-önmagunk. Az állat pedig épp oly érző lény, mint az ember, az állatra rászorulunk; erejére, szőrére, bőrre, tejére, husára; ne háláljuk meg az ő készséges munkaerejét, melylyel sokszor egy egész családot eltart jó bánásmóddal, jó tartással? És ha husára szorulunk, haláltusáját rövidítsük, hogy lehetőleg fájdalommentesen és gyorsan öljük meg. Ez legyen főtörekvésünk.

Az «**Állatok Öre**» további célja, a külföldi mozgalmat szem-ügygyel kísérni; mind azt, a mi jó, a mi czélszerű és üdvösnek bizonyult, nálunk terjeszteni és meghonosítani. A külföldi szakirodalom iránt figyelemmel lenni, és azt rövid kivonatokban ismertetni. A valódi állatvédelmet az álvédelemtől óvni, soha nem szolgálni magánérdeknek, hanem a tiszta önzetlen védelem minden vonalon, legyen a lapnak főtörekvése.

A megreparálhatatlan fátum.

— A Budapesti Hirlapból. —

Az idei ősze elején, egy reggel, korán, még nyolcz óra előtt (mert hogy nyolczórás terminusom volt) igyekeztem fölfelé, a törvényház felé, hát a legelső fordulónál, az utcasarkon nagy népcsőület akad az utamba.

Mi lelheti ezeket? így magamban, hát látom, hogy a város dobosa körül csoportosulnak, azt hallgatják.

Szóla pedig a dobos — a két dobverőt nagy hivatalos komolysággal a dobszjira varrt hüvelyébe tolva — ekképen:

«Közhírré tétetik, hogy veszett kutya járván a városban és több kutyákat megmarván — figyelmeztetik minden ebtartó gazda, hogy mától negyven napig a kutyáját zár alatt tartsa, mert ellenesetben azt a gyepmesterek elfogván és elemésztvén, a kárt magának tulajdonítsa.»

A másik sarkon, a másik fordulónál már jön is velem szembe a gyepmester zöld szekere, a kutyaszállító kocsí — a hogy a néphumor nevezi — nagy lassan és sompolyog körülte a három dróthurkos kutyafogó cigány, hurkaikat szorgalmasan dugdosván a hátuk mögé, hogy a halálra ítélt kutyahad rosszat ne sejtessen felőlük.

A városi kutyákban azonban nagy bizalmatlanságot ébreszt a sintér megpillantása, — akár dróttal, akár drót nélkül, azok ugranak szanaszét huroksávolon kívül, a merre tágasabb, a három cigány, bármily ügyesen és zajtalanul sompolyog, nem bír belopni egyet se közülök.

De ime jön az utca tulsó vége felől egy szép nagy fehér hosszuszőrű komondor, gyanutlan arczczal, bizalmas tekintettel, mi veszélyt sem sejtve, vidoran. A három cigány megsejti, kezdi nagy ravasz sompolygással kerülni, egyik elibe szalad, a másik a háta mögé lopószik, a harmadik oldalt igyekszik hozzáférközni. A hetivásáros publikum nagy érdeklődéssel nézi a kutyavadászatot s mikor a Csumpa hurka elől elkapva a fejét, hirtelen megfordul s ott a Kákucs horgába akad — a falusi ártatlanság, a tetszés morájával adózik a Kákucs ügyességének.

«Ügyes ficzkó! Ügyes ficzkó!» így nyilatkozik a népkegy.

A szegény áldozatot, mely mind a négy lábán megvetemíti magát, odavonszolja Kákucs a kutyaszállító kocsíhoz, hiában minden átalkodás, Csumpa már ki is nyitotta a zöld kocsí fedelét, ekkor két kézre kapja Kákucs a hurok nyelét, hogy egy alkalmas lóditással beteremtse a kutyát a kocsí belsejébe, a kutya elveszti a lába alól a talajt és repül végveszedelmébe. A következő pillanatban a kutya a földön hever, felugrik hirtelen s azzal alól! vesd el magad, szalad a dróttal és a nyelével, mint a kit ágyuból löttek ki.

A közönség köréből egy lelkesült: Éljen! hangzik fel, éljenzik a kutyát.

Oh! popularis aura! dörmögöm én, épp olyan könnyen fordulsz, mint a szél. Miért? hát kérdezd meg a széltől.

De hát mi történt? Az történt, hogy a mint Kákucs nekivetkedett, hogy a kutyát a kocsiba belóditja, a kutya terhétől-e (nagy állat volt), vagy a lóditás erejétől (biztosan nem lehet tudni) a hurok nyele derékban ketté tört, az üres vége a Kákucs markában maradt, a kutyás vége meg drótotóstól, kutyástul elszaladt. Magam is jót nevettem rajta.

A tárgyalásomat nagyhamar elvégeztem, azzal hazakerülve, neki ültem, hogy a Schlézinger kontra Klinger perben — másnapra — megszerkesztem az elleníratot. A hogy ott szántogatom sorban a betűk barázdáit, rám nyilik az ajtó.

«Szerencsés jó napot, jó egészséget kívánok a tekintetes uramnak!» ezzel a szóval támit be hozzám egy szürkeruhás alak.

«Adjon Isten kendnek is, Keserü Mihály uram» fogadom a köszöntést.

«Egészségire kívánom az éjszakai nyugodalmat, ha volt» nyájaskodik velem tovább az ujonjött.

«Bizony több is lehetett vón'» — felelek neki, mert hogy a testvérsógoromnál voltunk névnapon, hát ott egy kicsit el találtunk maradni.

«Későre eshetett a szent János áldása» — füzi ökeme tovább.

«Későre biz a, Keserü uram, nem is tudom, hány óra lehetett, hogy hazakerültünk, mert akkor már nem igen nézegettük az óráat.»

Feleli erre Keserü uram:

«A barátságos és rokonságos jóindulat nem is időszabvány alá esendő.»

«Helyes az okos ember szavazatja» — szólok én erre.

De mielőtt tovább mennék, elmondom rövid szóval, ki ez a Keserü Mihály.

Becsületes czizmadia mesterember a feleségem szülőfalujában, Ürmösdön, azaz hogy csak volt, mert hogy az első felesége meghalt, ő maga is gyermektelen de nagytanulmányos, és ennek mái nagy becsületben létező ember lévén — a hogy ő maga mondogatta — másodszorra egy szintén gyermektelen, de jólmagabiró özvegy asszonnyal lépett a pap elé, attólfogva aztán penzióba helyezte a mesterséget, a hogy ő maga mondta.

A feleségemmel egy faluból való szakadás pedig annak vált alapjává, hogy minden ügyesbajos dolgában, a mit a maga eszével eligazítani nem tudott, nagy bizodalommal mindenkor hozzám fordult, sőt hozzám fordította, mint aféle nagytanulmányos ember, az egész falut. Áldták is érte, ha valamit tettem értök, még a hetvenedik unokámat is, még a haló poromat is. Fizetni, az igaz, egyébbel sem fizettek.

«Hát mi jóért kerestt meg Keserü uram?» — ezzel veszem föl a társalgás elejtett fonalát.

«Hazakerült már Kiss Andris», felel ő erre.

«Mondtam én, hogy hazakerül.»

(Kis Andris pedig nem a maga jószántából került el hazulról, hanem a zsandár vitte, mert nagy fejjel futtatott a köves uton

valami semjéni legénynyel, hogy majd elibe hajt, de a tengelyük végre valahogy összeakadt, ebből szóváltás támadt, a minek az lett a vége, hogy a semjéni legény vízi reportot (visum repertum) vétetett föl magáról, a mibe csakugyan a' volt beleírva jó pénzért, (a hogy az ürmösi atyafiak mondták) hogy a semjéni legény fejét valaki valami tompa eszközzel annyira érdekelte, hogy három helyen be tetszett szakadni, már hogy a feje. A mire én azt mondtam, hogy: «Ne busuljanak, majd kiigazítom én ezt a kis sort», ki is igazítottam, mert ime Kiss Andris némi kis vizsgálati fogság elszenvéde után hazakerült, a mi Ürmösdön nagy tekintélyt és elismerést szerzett nekem.

«Mondta a tekintetes fiskális uram, csakugyan mondta, de nem akarták odahaza hinni a népek, váltig mondogattam pedig nekik tekintetes uramra téve a czélt, hogy: Uram, a ki te benned bizik, meg nem csalatkozik, de most már látják, hogy igazság szavazatja szállt az én nyelvemről, áldják is a tekintetes uramat még a haló porában is (no, nem mondtam?) csak folytassa is tekintetes ur a lukszust, melyet a jótétemény természet kegyeskedett méltóztatni, mert akkor bátran zengheti Ürmösdön minden soros állapotba lépett halandó azt, hogy: Nincs már szívem félelmére, nézni sirom fenekére.

«Hát most újra, kinek esett baja?» kérdem, szerettem volna már tudni, mi végett jött.

«Nem esett ott senkinek, kérem bocsánattal, ha csak a nem hogy a Julis ánygom megholt.»

«Megholt?» kérdem részvétellel.

«Még biz' a — feleli — már a lajtorját is fölvtették.»

«Mi a csodát?»

«No, hát a lajtorját, az elüljáróság.»

Mindjárt láttam, hogy leltár-ról akar beszélni az öreg. Az ő becsületes parasztesze nem vállalja az inventárium helyett a nyelv-ujítóknak, jobban mondva a nyelvrontóknak ezt a szörnyalkotását, inkább lajtorját mond helyette.

«No, ha már a lajtorját is fölvtették, akkor ne sirassuk, mert ő kegyelme már semmi sirástól vissza nem tér erre a földi életre, meg oszt ha visszatérne, a hátramaradt szegénységén hogy osztályoznának?»

«Bizony hogy? szóla rá Keserü uram igaz keresztény megadással.»

«No hál' Istenek — folytatom — így hát nincs semmi baj.»

«Dehogy nincs — vakarószik Keserü uram, most is a' hajtogat.

«Beszéljen, hát Keserü uram, hallgatom.»

«Hát tekintetes uram — én nekem valami kutya-sorom akadt — szólal Keserü nagyot sohajtva.

«Segitünk rajta» mondom neki vigasztalva.

«Kutya-dologba kerültem» szól újra.

«Ej az áldóját, volt már az én kezem közt annál kutyaább is.»

«Nem tetszik érteni kérem alássau, valami kutya-bajom akadt.»

«Hisz vigye el a kánya, minden baj kutya, ki vele hát.»

«Hát, kérem alássan, a gyepmester letartóztatta a Lantos-t, a kutyámat, hisz tetszik ismerni, hát most annak a szabadlábra helyezése erényében törje a tekintetes uram a csürhejárást.»

«A Lantos-t, — szólok részvétellel, hát **hogyan esett az?**»

«Hát tetszik tudni, megállott ott a sarkon a Végigüres boltja előtt a szekérral, leszálllok, hogy majd veszek magamnak egy vászonpipát, mert a másikba, a kívül hazulról elindultam, a vámnál, hogy az a feketelelkű vámos vámpénzbe egy ócska hatost nem akart tőlem elvenni, hogy az már nem jár, hát hogy a dohányzacskómból — Krisztusa ne legyen — másikat kellett előkotorásznom, hát mérgembe a szárat úgy beletaláltam csavarni a pipámba, hogy a nyakának az egyik oldala a markomba maradt, de — hogy az elején kezdjem — még odahaza mondtam az anyjukomnak, hogy a Lantos-t ne bocsássa velem, de nem birt vele, erővel csak a szekér után, még le is szálltam, kővel hajigáltam, arra csakugyan meg is fordult, vissza is ment, hát a hogy itt jövök a város alatt a czedulaháznál, visszanézek, miért, miért nem, már nem tudom, hát ott jön a Lantos a szekér végibe, ott látszik, a fölfelé kunkorodott farka a szekerem hátulsó saraglyája legutolsó zápján tul. Az Isten pusztítson el, szólok hozzá szeliden, hát még is eljöttél, még is itt vagy? hogy visszakerülök a végigüres boltjából, körülnézek, hát látom, hogy a Lantos nincs sehol. Uram teremtöm, gond ütött, vajjon hova lehetett az a kutya? Nézelődök jobbra-balra, nem látom, hát egyszerre csak, mint a kit veszteni visznek, ihol szalad az én kutyám, egy sárga drót a nyakába, annak a végin huz maga után egy nagy bolond koloncot. Én is gondoltam hirtelen, mi bajból jöhet ő keme, nagy hirtelen megfordítom a lovat, azzal közzévágok, meg sem álltam, míg ki nem értünk az életvásárba, ott levettem róla a drótot is, meg a koloncot is, az ülés alá dugtam, ő meg a szekér alá butt, ott lefeküdt. «No most már jó helyen vagy» mondtam neki «csak ki ne jere onnan.»

«No, hál'istennek, mondom én, nincs hát a szegény Lantosnak semmi baja, hisz én is láttam, mikor a gyepmester kezében eltört a hurok nyele, a mivel elfogta, olyan ösmerősnek tetszett, magam is örültem a megszabadulásán.»

«Jaj! dehogy nincs, dehogy nincs, tekintetes uram, dehogy nincs, hisz éppen azért fáradtam ide, éppen a végett van hozzám a tekintetes urnak szerencséje. Hát odakerült a szekerem mellé valami más kutyája, tetszik tudni hogy a Lantos milyen barátságos állat, elkezdtek játszadozni, kergetődni hol közelebb, hol messzebb, egyszerű csak, a hogy oda sem nézett, ott terem az az istenverte gyepmester, a nagy vonításra odakapom a fejem, hát az én kutyámat huzza.» Bocsátod el azt a kutyát, a holló szedje ki a szemetet, nem látod a nyakán a metáliát? nem látod, hogy be van szekurálva?» mondom neki szeliden, hisz kérem szeretettel, egyéb adót sem fizetek, mióta az iparba' véget értem, mint kutyaadót, mert tetszik tudni, hogy én nekem személyesen minden adói függésem a feleségem birtokában enyészlik, még azt köhögi rá vissza hogy: «bárca ide, bárca oda, neki jussa van az én kutyámat el-

fogni, mert hogy ki van dobolva, hogy a kutyáéknak szabadon járni tilos;» azzal sem szó, sem beszéd, az én jó Lantosomat bedugták a zöld kocsiba, vitték, tessék elhinni, úgy nézett rám utoljára, hogy a szivem majd meg hasad utána, rogya rájuk az ég.

«Jerünk a kapitányhoz», — szólok felugorva.

«A roszt ordíjjék belőle» — mondja Keserü.

«Jerünk a gyepmesterhez» — szólok újra.

«A nyavalya verje ki, a hol egy van.»

«De hát valahová csak mennünk kell.»

«Nem úgy lesz az kérem alássan — mondja Keserü, a sintér délig úgy sincs otthon, addig én elmegyek, harapok valamit, mert hajnali négy óra óta nem ettem, akkor visszafordulok, ozt' kimegyünk együtt a szekereken a sintérhez.»

«Helyes a beszéd, Keserü uram.»

Egy kis óra mulva előkerül Keserü uram s beállít ilyképpen :

«Lov m lába indulóra,

Mosolygó szám bucsucsókra.»

akkor már láttam, hogy nemcsak harapott, de kotyogtatott is valamit.

Felültünk, ki értünk a sintérhez, az nem is tagadta meg a kutya kiadását, csupán egy forintot kért, a miért kosztolta. Hiába mondta neki Keserü uram, hogy: «Száradjék beléd a tüdő, magadat is elkosztollak én egy forintért nem egy óráig, de két napig», ettől nem tágitott. «Hisz a szekuráció is csak huszonöt garas volt» — viaskodott tovább Keserü uram — ez sem hatott.» De »De meg nincs is nálam annyi» — ez sem használt. Végre, hogy véget vessek a kellemetlen czürhődésnek, kivettem a nadrágzsebemből egy egyforintos tallért, odadobtam a sintérnek, (elkapta a gazember reptibe) azzal a kiszabadított Lantossal haza. Mikor a házam előtt leszállva Keserü uramnak a lelkére kötöttem, hogy: «No Keserü uram, most már a Lantossal egyenesen haza» azt mondta rá, hogy: «Egyenesen, uram, egyenesen, oztán mához egy hétre visszányozom az emberiséget.» (En már értettem, hogy ez azt jelenti, hogy akkor megadja a sintérnek adott forintot.)

Azzal a boldog önérzettel, melyet az emberben a jótett tudata támaszt, ültem ebédhez. Mig oda jártam, vendégeim érkeztek, azoknak ebéd alatt, ebéd után el kellett mondanom a Lantos históriáját, a kit különben odahaza az egész falu Lomposnak tisztelt, csak a gazdája csufolta ezzel a kopónak illő uri névvel, ezzel is mutatni akarván, hogy neki finomabb izlése van, mint a többibukó parasztnak.

Mikor tán már ötödször kezdek újra bele, már a négy óra is ott ért az ebéd utáni kvaterkázásnál, egyszer csak nyomakodik be az ajtón Keserü uram.

«Tyhü az áldóját — kiáltok rá — maga mégis itt van?»

«Itt, kérem alássan, baj van megint.»

«Baj ugy-e, hát nem megmondtam, hogy menjen a Lantossal egyenesen haza?»

«Igenis, kérem alásan, mentem is én haza egyenesen, de a Sas kocsmá előtt egy komám szekerét ismertem meg, hát gondol-

tam, hogy beszólok hozzá, hogy hátha együtt mennénk haza. «Megyünk mindjárt, igyék egy kis jó pályinkát», ittam, azután, a hogy becsületes embernek dukál, hogy megkínált a magából én is megkínáltam a magaméból. Hát a szegény Lantos, hogy a ma-napi sok törődéstől el volt fáradva — lefeküdt a szekér alá. Egyszer lármát hallok odabent kívülről, a gubámat a nyakamba kapom, hát ott kint mondják a gyerekek, hogy a sintér elfogott egy szép nagy fehér kutyát. «Az én kutyám az, a Lantos», mert hogy nem láttam a szekerelem körül. Szaladok utána, a czédulaház körül értem utól, hát még azt mondja a kutyahitű, hogy kiadja a Lantost, ha újra fizetek egy pengőt neki, hát csak azért jöttem, tekintetes uram, hogy adjék még egy pengőt.»

Adtam. A vendégeim szörnyen nevettek, hogy nekem a Lantos ma már második pengőmet viszi el. Mentek azok is nemsokára.

Ugy hat óra táján a Sas korcsma mellett vitt el az utam, látom, hogy a Keserü Mihály zsufa-nyergese, meg vasderes rudasa akkor is ott áll a korcsma mellett, de a Lantos nincs mellette. Bekerülök hátulról a Sas extra-szobájába, az ivóba vezető ajtaja nyitva, megismerem a Keserü uram hangját, meg az ürmösdí rektorét, beszélgettek.

«No, rektor uram, de most már jerünk», hangzik a Keserü hangja.

«Hová mennénk még, igyunk még», szól a rektor.

«Innánk bizony, de nincs miből.»

«Hisz' ott a forint, a kit a fiskális adott.»

«De azt nem arra adta.»

«Arra adta, nem arra adta, oda teszi kentek, a hová akarja, nem parancsol abból kenteknek senki», fondorkodik a Mefisztó.

«De biz a kutyát kell azon kiváltani, a szegény Lantost.»

«Ugyan mit váltogatna már rajta? A szekurációért fizetett kend huszonöt garast, az első kiváltásért egy pengőt, a másodikért megint járna egy pengő, hát van olyan kutya a világon, a ki huszonöt garas-hijján három pengőt érjen?»

«Már, ha van, ha nincs, én kiváltom, nekem megér annyit, mert hozzám nagyon hűséges.»

«En meg csak azt mondom, hogy fakovát sem ér az olyan kutya, a melyik olyan élehetetlen, hogy egy nap háromszor hagyja magát a sintérnek elfogni. Meg ozt komám, ugy se lesz a már többet ez életbe kutya, mert hogy a dróttal már háromszor összeszorították a nyakát, összetörték a gégejét (törnék a tiedet, vén gazember! ezt én gondoltam közbe) nem lesz annak hangja többet, nem vette észre, hogy mióta a sintértől előkerült — hangját nem hallotta? Néma kutyának meg mi hasznát veszi kend? Kocsmáros, adjon még fél litert.»

Keserü uram tovább nem tiltakozott. Én odébb álltam, megadtam magamat a megmásíthatatlan sorsnak. Megitták a pengőt, megitták a Lantost. Így volt megírva a csillagokban. De én nekem is csak annyi hasznomat vette Keserü uram azontul, mint a — néma kutyának.

Kálnay László.

A megvakított énekes madár.

Már elfogták, már kiszúrták   Repdes, szökdél nagy sebével.
Két szemét az énekesnek . . . . . A kalitban a madár,
Rabbá tettek, vakká tettek!   Megkeresné kínozóit,
Mért hogy inkább meg nem öltek? Oh de vak szegényke már . . . . .

Nem köszöntöd már ezentúl   Megpihen, majd mintha tán csak
Énekeddel a napot,   Végre elbirná baját.
És a kék eget se látod   Csendesül, — de hallga csitt!
Oh szegény élő halott! . . . . . Halljad ime szép szavát!

Igy a kis madárka — mondják — Elkezd ime énekelni,
Sokkal szebben énekel,   Hangzik a dal ajkáról:
És a kizók ezt követve,   Mintha sirna, mintha kérne
Kurta módon bántak el.   Mindig szebben, szebben szól.

Mért dalolmost szebben? — kérdik —

Most se érzik, értik át!

Most se értik, hogy besírja

Szép dalába — fájdalmát . . . . .

Révész Vilmos.

A végzet.

Az augusztusi meleg napok egyikén, a hidegkúti göröngyös úton, egy téglákkal megrakott kocsi dőczögött végig. A kocsis a bakon, az éhgyomra ivott pálinkától aludt, vagy csak szunyókált, mert rögtön felébredt amint a kocsi egyet zökkenve megállt.

Bekerült ugyanis kerekeivel egy az úton keresztül vajt kis csatornába, mely a nyári-lakok használt vizének szolgál lefolyásul; a milyen csatornászával a budai oldalon számtalannal találkozunk.

Egy könnyű urasági fogatnak ez nem akadály, de egy téglával megrakott szekérnek, melyet a nap hevétől s a nehéz munkától elcsigázott lovak, — inkább gebék — vonnak, már meglehetősen nagy akadály, amint azt a következőkből látni fogjuk.

A kocsi megakadt s a lovak azt a durva kocsis minden ostorcsapása daczára sem tudták kihuzni; az egyik ló térdre esett s lábszárain csurgott le vére, a másik patkója leszakadt s ettől fájdalmában emelgette lábát; a kocsis sem a sebet nem kötötte be, sem a patkót nem igazította meg, hanem folyton ütötte verte a lovakat.

Ekkor egy arra menő falusi ember békítőleg szólította meg a kocsis: «Ugyan ne bántsa a szegény állatokat, nem látja, hogy fáradtak, s hogy is lenne bennük erő, hisz oly kiéhezetteknek és soványaknak látszanak, hogy meg lehet számlálni bordáikat».

Ezen szavakra a kocsis dühe némileg csillapult és így szólt:

«Ha nem volna károm belőle, nem ütném őket; de csak nem veszitem el a rongyos gebék miatt mai napszámomat».

«A mai napszámát?» felelt a paraszt gunyos mosolylyal: «Mi módon veszthetné el azt?

«Ügy», szölt a kocsis; «hogyzazdám azt mondta: «tiz fuvart csinálz estz nyolcz óráig, a mennyivel kevesebbet annyit levonok napszámomból». Azomban nincs időm itt trécelni.»

Ezen szavak után a durvaság ismét kitört belőle, ütötte a lovakat s mikor mégsem huzták ki a kocsit a kantárszárat megfogta szájuknál és nagyot rántott rajta, a lovak szája beszakadt és ez iszonyu fájdalomtól a kocsit kirántották a gödörből és megindultak.

«Megálljon csak!» kiáltott a kocsis után a paraszt: még magát is eléri a kínos végzet.»

A kocsis nem felelt, felült a bakra és tovább szundikált.

A lovak lassan, lépésben mentek tovább, de egyszerre csak maguk előtt egy újabb csatornácskát láttak; megijedtek és gyorsabban kezdtek menni.

Neki rugaszkodtak, a kocsi egyet zökkent és tul volt az akadályon: de a zökkenéstől a kocsis leesett a bakról, a kocsi átgázolt rajta; ő ott maradt halva, s a lovak tovább mentek, mintha semmi sem történt volna.

Franke Agost.

Egyleti élet.

Egyesületünk a jelenben igen mozgalmas és tevékeny, mert a XII. nemzetközi állatvédő kongresszus ügyei annyira elfoglalják, hogy a rendes folyó ügyeket ezek mellett csak kettőzötetett buzgalommal képes elvégezni.

Ma még nem tudjuk, hogy hányan jönnek a külföldiek közül, de élénk részvételre számíthatunk, a mennyiben eddig London 5 egyesület, Páris 2, Boston 2, Kopenhága 2, Stockholm 2, Wiesbaden, Berlin, Bécs, Gráz, Stuttgart, Bern, Cottbus (Brandenburg), Scheweningen, Riga, Hamburg, Zürich, New-York, Petersburg, Orel (Oroszország), Manchestr, Torino, Milano pedig egy-egy egylete küldi le képviselőit a kongresszusra. Reméljük, hogy szépszámu külföldi vendégeinkhez még több kebelbeli tag fog csatlakozni s a kongresszus után kellemes emlékei maradnak majd mindazoknak, a kik abban résztvettek. Szerencse föl!

Album. A legutóbbi választmányi ülésen elfogadtatott amaz indítvány, hogy egy maradandó becsü milleniumi albumot készíttessünk, hogy a késő évek folyamára is megőriztessék a mai választmány.

Időközben elhatároztuk, hogy nemcsak a választmányi tagok, de rendes tagjaink is részt vehetnek fényképükkel a milleniumi albumban, de miután az album igen sokba jön, egyrészt diszes kiállítása, másrészt pedig, mert ezt külön e célra kell készíttetni bizonyos számu és különféle alaku fényképhelyekkel, azért elhatá-

roztuk, hogy minden résztvenni akaró, fényképén kívül, hogy a költség némirészben fedezhető legyen, még egy koronával is hozzájáruljon. Fényképeket a kiállítás végeig elfogadunk s kérjük azokat vagy posta útján, vagy személyesen hivatalos helyiségünkbe (IV. Kalap utca 12.) küldeni.

Vegyesek.

Tudomásul!

Tisztelt tagjainkat értesítjük, hogy a kongresszus ideje alatt, július hó 18., 19., 20., 21., tíz napi érvényességű, kedvezményes kiállítási látogató-jegyeket adhatunk (17—27-ig), 5 drb. jegyet tartalmazó füzetekben, füzetjét 1 frtjával.

Kiállításunk helye.

Az O. Á. E. kiállítása a mezőgazdasági csarnokban (a bosnyák pavillonnal szemközt) van. Ha a csarnok főkapujánál bemegyünk, akkor a jobbfelől eső s a csarnokon végigfutó folyosón megyünk egyenes végig, mely éppen kiállításunkhoz vezet.

Zola az állatokról.

A párisi Figaro egyik számában Zola Emil igen érdekes cikket ír az állatok kedveléséről és fölveti azt a kérdést, hogy vajjon mi az oka, hogy némelyek olyan nagyon ragaszkodnak egyes állatokhoz, mások nem szenvedhetik őket, s ismét mások teljesen közönyösek. Érdekes pszichológiai fejtegetések után a következő történetet írja le az életéből:

Volt nekem egy kis kutyám, az ölebek legkisebb fajtájából, a neve Fanfan volt. A kutyakiállításban, a Cours-la-Reineen láttam meg először. Ketreczbe volt zárva egy nagy macska mellé s ahogy rám nézett, annyi gyöngédség volt a nézésében, hogy azt mondtam a felügyelőnek, vegye ki a ketreczből. A mikor letették a földre, olyan kedves ügyetlenséggel kezdett futkározni, hogy el voltam ragadtatva tőle s megvettem.

Bolondos kis kutya volt. Egy reggel, alig nyolcz nappal utóbb, hogy nálam volt, elkezdett maga körül forogni, pihenés nélkül. Ha a fáradságtól összerogyott, révedező, homályos szemmel kinosan talpra állott megint s folytatta a forgást. A mikor szánalomból föl-emeltem, a lábai úgy maradtak, a mint elhagyta a forgást; és a mikor letettem a földre, újra kezdte s forgott megint folytonosan. Elhívtam az állatorvost, a ki agysérülésről beszélt. Majd azt tanácsolta, hogy mérgezzük meg. Visszautasítottam. Nálam minden állat természetes halállal hal meg; csöndesen alusznak, a kert valamelyik zugában.

Ugy látszott, hogy Fanfan kigyógyult ebből az első válságból. Két év alatt annyira megszerettem, hogy meg sem tudom mondani. Nem hagyott el soha, dörgölődött hozzám, ott feküdt a karosszékem lábánál, délelőtti munkaidőm alatt; és így részese lett minden aggodalmamnak s minden örömömnek, midőn a nyugalom perczeiben kis orrát fölemelve, tiszta, apró szemeivel a szemembe nézett. Minden sétámban kísért, előttem szaladgált az ő kedves, ügyetlen ugrándozásaival, a min a járókelők mosolyogtak; hazatérve a székem alatt aludt, s az éjszakát az ágyam lábánál töltötte, egy párnán. Olyan erős kötelék szövődött köztünk, hogy ha csak egy kis ideig is távol voltunk egymástól, éppen annyira hiányzott ő nekem, mind hiányoztam neki én.

És Fanfan egyszerre csak megint megbolondult. Két-három válságon ment keresztül, rövid időközökben egymásután. Aztán mind gyakrabban ismétlődtek a válságok s az életünk borzasztó lett. Ha kitört rajta az őrültség, forgott, forgott szünet nélkül. Nem tarhattam többé magam mellett, a karosszék lábánál. Hatalmába kerítette egy démon, hallottam, a mint órák hosszat forgott asztalom körül. De különösen éjszaka fájt hallgatnom, a mint, abban az önkéntelen, szédítő forgásban eszeveszetten kopogtak apró lábacskaí a szőnyegen. Hányszor keltem ki ágyamból, hogy karjaimra vegyem s úgy tartsam, sokszor egy óráig, remélve, hogy talán majd csak megcsillapul; és a mint letettem a szőnyegre, ismét forogni kezdett. Nevettek rajtam s magam is megvallottam, hogy bolondság tőlem ezt a beteg kutyát a szobámban tartani. De nem tehettem másként, a szívem egészen ellágyult a gondolatra, hogy nem lennék mellette, megnyugtatni őt s nem nézhetne többé rám kis, ragyogó szemeivel, fájdalomtól nedves szemeivel, a melyekkel megköszönte jószágomat.

Igy történt, hogy egy reggel Fanfan a karjaimban kimult. Köny szökött a szemembe; egy drágaságomat vesztettem el. Egy állat, semmi más, csak egy kis állat s így szenvedni a halála miatt, annyira, hogy le akartam írni fájdalmamat, mert meg voltam győződve róla, hogy olyat írnék, a miből kiéreznék a szívemet!

Ma már mindez messze van, új fájdalmak jöttek, érzem, hogy az, melyről beszéltem, megfagyott. De akkor azt hittem, annyi mondanivalóm volt, hogy igaz, mély és határozott dolgokat mondtam volna az állatok iránt való szeretetről, erről az oly homályos és oly hatalmas érzésről, a melyen most már mosolygok ugyan, de néha, a mikor rágondolok, olyan aggodalom fog el, hogy majdnem megzavarja az életemet.

Igen, miért vonzódtam olyan mélyen ahhoz a kis kutyához? Miért barátkoztam vele úgy, mint emberekkel szokás barátkozni? Miért sirattam úgy, mint drága lényeket szokás siratni? Vagy nem más ez, mint a lelkemben rejlő végtelen gyöngédség, a melyet magamban érzek mindaz iránt, a mi él és szenved, számalomból való barátság, jótékonyosság, a mely a legalacsonyabb s legnyomortabb teremtményekhez vonz?

Riadalom a vonaton.

Temesvári levelezőnk izgalmas jelenetről értesít bennünket, mely a Budapestről Temesvárra érkező személyvonat utasai közt keltett nagy pánikot. Ennek a vonatnak egy második osztályu kocsijában utazott egy Wallner Aloizia nevű feltűnően szép dognácskai fiatal leány, a kit karácsonykor veszett kutya harapott meg s ezért a Pasteur-intézetbe küldtek. Egész uton nyugodt volt a szerencsétlen leány, de egyszerre csak olyan borzasztóan tört ki rajta a veszettség, hogy a vonatszemélyzet rögtön eltávolította környezetéből az utasokat, azután pedig kénytelen volt őt megkötözni. A temesvári pályaudvaron pedig a rendőrök kényszerzubbonyt adtak reá. Rögtön a kórházba szállították. Zsebében a Pasteur-gyógyintézet tegnapról kelt elbocsátó iratait találták.

Helyreigazítás.

A f. évi naptárunkban «A falu bolondja» című elbeszélés írójául Gáspár Arthur neve van kiszedve. Ez tévedésből került oda, a mennyiben a cikket Erdélyi Lajos írta és Gáspár A. ur, mint az akkori ifjusági kör titkára, láttamozásból írta oda nevét, melyet tévedésből kiszedtek.

Az Állatok Őre 1—2. füzetében «A sziv szava» című elbeszélést pedig nem Stifter Ilona, hanem Schifter Ilona írta, mit ezennel helyre igazítunk.

ÉRTESÍTÉS.

Az egyesületi tagok következő mérsékelt áru jegyeket kapják az irodában:

Körképi jegyek:	Feszty-féle	50 helyett ...	...	32 krért
	Kosciuszkó-féle	50 «	...	32 «
	«Pokol»	50 «	...	32 «
	«Ős Budavár»	...	...	25 «
	«Konstantinápoly»	...	...	25 és 35 «
Haditengerészeti mutatványok az állatkertben:				
	1 frt helyett	...	...	52 krért
	50 kr. «	...	...	27 «
Állatkerti jegyek felnőttek számára		...	...	20 «
	tanulók	«	...	10 «
Aquariumi jegyek		...	...	19 «

T a r t a l o m.

	Óldal
1. <i>A XII. nemzetközi állatvédő kongresszus bizottságnak körözevényei:</i>	
a) Tudnivalók ... .. —	97
b) Értesítés	98
c) Az összes egyesületekhez az ügy- és napirend magyar nyelven ...	99
d) » » » » » angol »	108
e) » » » » » német »	107
f) » » » » » francia »	111
2. <i>Ő felsége a király a kiállításunkon. Fodor József</i>	115
3. <i>A mi kiállításunk. Fodor József</i>	116
4. <i>As «Állatok Őre» története a kiállításon</i>	119
5. <i>A megreparálhatatlan fátum. Kálnay László</i>	123
6. <i>A megvakított éneklő madár. Költemény Révész Vilmos</i>	129
7. <i>A végzet. Franke Ágost</i>	129
8. <i>Egyleti élet</i>	130
a) Kongresszus.	
b) Album.	
9. <i>Vegyesek:</i>	
a) Kiállításunk helye	131
b) Zola az állatokról	131
c) Riadalom a vasuton	133
d) Értesítés	133
10. <i>Helyreigazítások</i>	133

TARTALOM

1070	1. A XIX. században a magyar nyelv és irodalom története
107	2. A nyelv és irodalom története
108	3. A nyelv és irodalom története
109	4. A nyelv és irodalom története
110	5. A nyelv és irodalom története
111	6. A nyelv és irodalom története
112	7. A nyelv és irodalom története
113	8. A nyelv és irodalom története
114	9. A nyelv és irodalom története
115	10. A nyelv és irodalom története
116	11. A nyelv és irodalom története
117	12. A nyelv és irodalom története
118	13. A nyelv és irodalom története
119	14. A nyelv és irodalom története
120	15. A nyelv és irodalom története
121	16. A nyelv és irodalom története
122	17. A nyelv és irodalom története
123	18. A nyelv és irodalom története
124	19. A nyelv és irodalom története
125	20. A nyelv és irodalom története

Országos Széchényi Könyvtár

- e) érdemek elismerése és jutalmazás;
f) tapasztalás alapján idevágó törvények, rendeletek és szabályzatok korszerű fejlesztése.

Tagság.

6. §. Az egyesület tagjai:

1. Alapítók, kik egyszer s mindenkorra legalább is 25 frtnyi alapítványnyal járulnak az egyesület céljaihoz.

2. Rendes tagok, kik 3 évi időtartamra iratkoznak be és 1 frtnyi évi díjat fizetnek. Évenként tagsági igazolási béczát kapnak.

5. Csoporttagok: Ide oly csoportozatok tartoznak, melyek rendesen csak egy évig állanak fenn. Ilyenek a fi- és női tanodák osztályai, akadémiai és egyetemi társulatok, önképző körök, nyelvi és egyéb egy évre terjedő tanfolyamok. Ezek egy évre együttesen egy forint lefizetésére köteleztetnek; egy évre terjedő béczát kapnak.

7. §. Az egyesületnek tagja lehet minden feddhetlen jellemű egyén kor- és rangkülönbség nélkül, a ki az egyesületnek egy rendes vagy alapító tagja által ajánlatott, vagy sajátkezű nyilatkozatot küld be.

A tagság megszűnése.

13. §. A tagság megszűnik:

a) a kötelezett 3 év leteltével, ha a kilépés a titkárságnál legkésőbb a kötelezett 3 évi időszak utolsó hónapjában bejelentetett. Előleges írásban beadandó lemondás nélkül a tagsági kötelezettség további 3 évig tart.

A fiók-egyesületek.

19. §. Vidéken fiók-egyesület alakítására 30 tagnak ily célból való egyesülése szükséges.

A fiók-egyleti tagdíj-bevétel két harmada a fiókot illeti ottani céljai- és szükségleteire, egyharmada pedig a központba szállítandó; ennek fejében a fiók-egyleti tag az anya-egylet kiadványaiban, évkönyvében és egyéb előforduló segélyeszközökben részesül.

Kitüntetések és jutalmazások.

24. §. a) *Tiszteleti tagokká* való választás által; a kitüntetés az állatvédelem terén szerzett érdemek mérve szerint lehet elnöki, alelnök vagy titkári is;

b) *dicsérő oklevél* által, melyet az egyesületi tagoknak és nem tagoknak, kiváló működése elismerésül nyújt;

c) *elismerő oklevél* oly egyének számára, kik az állatvédelmet különös gonddal művelik és általában az állatok védelmére kelnek;

d) *elismerő nyilatkozat* rendőri közegeknek és oly egyének számára, kik a reájuk bízott állatokkal emberségesen bánnak;

e) pénzbeli jutalom eselédek vagy más alkalmazottak számára az állatok kiváló gondozásáért; rendőri alsóbb közegek számára kiváló szolgálatkészségért és éberségért az állatvédő-egyesületi tagokkal és azok ügyeivel szemben.

Az „Országos Állatvédő Egyesület” kiadványai:

1. **Védjük az állatokat.** I. Évkönyv az 1882. évre, szerkesztve Herman Otto főtitkár által. I. kiadvány. Elfogyott.
2. **Az állatok védelme.** II. Évkönyv az 1883. évre, szerkesztve Herman Ottó főtitkár által. II. kiadvány. Elfogyott.
3. **Állatbarát.** Havi folyóirat 1884—1886. Szerkesztve Szallenbach Imre másodtitkár által. III. kiadvány. Elfogyott.
4. **III. Évkönyv.** Az 1887. évre, szerkesztve dr. Szalkay Gyula főtitkár által. IV. kiadvány.
5. **IV. Évkönyv.** Az 1888. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. V-ik, tévesen IV. kiadványnak nyomtatva.
6. **V. Évkönyv.** Az 1889. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. VI-ik, tévesen V. kiadványnak nyomtatva.
7. **Katalog der ausgestellten Objecte in Wien und Köln 1890. und kurze Geschichte der Thierschutz-Bestrebungen in Ungarn.** VII-ik, tévesen VI. kiadványnak nyomtatva.
8. **VI. Évkönyv.** Az 1890. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. VIII. kiadvány.
9. **Az állatok Óre.** I. év. 1., 2., II. év. 3., 4., 5., III. év. 1., 2., 3., 4.
10. **Röpiratok.** 1., 2. és 3. szám. X. kiadvány.
11. **Elbeszélések.** 1. és 2. szám. XI. kiadvány.
12. **VII. Évkönyv.** Az 1891. évre XII. kiadvány, szerk. dr. Szalkay.
13. **Az Orsz. Állatvédő Egyesület könyvtára.** 1. kötet. *Ne bántsd az állatot.* K. Nagy Sándor, kir. törv. bírótól, 200 koronával jutalmazott pályamű, 40 elbeszélés a nép és az ifjuság számára, 2. kötet. *Gemma vagy erény és bűn.* Regény a serdültebb ifjuság, különösen felsőbb leányiskolai növendékek szívnemesítésére írta *Elpis Melena*, fordította *Szalkay Elvira* felsőbb leányiskolai tanítónő. Mindkét mű díszesen kötve aranyozott felírással 40 kr., társulati tagoknak 30 kr.
14. **Állatvédő.** 1893., 1894. és 1895. évkönyv. Ára 20 kr., postán küldve 25 kr.

Lauffer Vilmos kiadásában megjelent:

15. **A libapásztor.** Elbeszélés az ifjuság és a nép számára, írta Seemann Gábor, polgáriskolai igazgató. Az Országos Állatvédő Egyesület által *koszorúzott pályamunka.*